

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 11 februari 1932 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande i anledning av följande av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar.

1:o **Reseersättningar åt lantbruksingenjörer och deras biträden.** Under punkt 3 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till reseersättningar åt lantbruksingenjörer och deras biträden anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 250,000 kronor.

Reseersättningar åt lantbruksingenjörer och deras biträden.
[3.]

Resekostnaderna för, bland andra, statens lantbruksingenjörer och deras biträden blevo genom beslut av 1931 års riksdag utbrutna ur nionde huvudtitelns allmänna reseanslag, och anvisade riksdagen i samband härmed till reseersättningar åt ifrågavarande grupp av förrättningsmän för budgetåret 1931/1932 ett extra förslagsanslag av 275,000 kronor (se IX H. T. 1931 p. 3).

Enligt statsrådsprotokollet hava reseersättningarna åt nu berörda befattningshavare för budgetåret 1930/1931 uppgått till i runt tal 308,000 kronor. Anslaget har emellertid för budgetåret 1932/1933 ansetts kunna begränsas till 250,000 kronor på grund av dels den begränsning av utgifterna för ändamålet, som förväntas uppstå i anledning av vissa under år 1931 vidtagna ändringar i fråga om grunderna för reseersättningarnas bestämmande, dels ock viss ifrågasatt nedsättning av traktamentena för lantbruksingenjörer och möjligen även deras biträden, vilken sistnämnda fråga departementschefen ansett böra avgöras av Kungl. Maj:t, efter det riksdagen beslutat i anslagsfrågan.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till reseersättningar åt lantbruksingenjörer och deras biträden anvisa för budgetåret 1932/1933 ett *extra förslagsanslag* av kronor 250,000.

Lägre mejeri-
skolor för
kvinnor.
[26.]

2:o) **Lägre mejeriskolor för kvinnor.** Under punkt 26 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till lägre mejeriskolor för kvinnor, nu 29,000 kronor, med 6,000 kronor till 23,000 kronor.

Den lägre mejeriundervisningen för kvinnor erhöll sin nuvarande organisation genom beslut av 1921 års riksdag, som för ändamålet anvisade ett särskilt anslag. Det ordinarie reservationsanslaget till lägre mejeriskolor för kvinnor har från och med budgetåret 1923/1924 varit uppfört med 29,000 kronor. I anslutning till 1921 års riksdagsbeslut i ämnet utfärdade Kungl. Maj:t den 30 juni 1921 reglemente för mejeriskolor för kvinnor (nr 509), vilket ännu gäller.

För närvarande är den statligt ordnade utbildningen av manliga mejerister i sin helhet förlagd till Alnarp. Enligt bestämmelser i stadgarna den 20 juni 1918 (nr 406) för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp skall med institutet vara förenad en lägre mejeriskola, avsedd att utbilda mejerister genom såväl teoretisk undervisning som praktisk övning i yrket. För inträde vid mejeriskolan fordras, bland annat, att hava minst ett år allvarligt deltagit i alla vid ett mejeri förefallande göromål. Antalet elever har under senare år varit 25. Eleverna hava efter genomgåendet av kursen, som omfattar ett år, i regel omedelbart erhållit platser såsom föreståndare för mindre mejerier, förste mejerister, smör- och ostmejerister eller mjölkbedömare.

Mejeriskolorna för kvinnor skola, enligt förenämnda reglemente den 30 juni 1921, vara förlagda till välskötta, tidsenligt anordnade mejerier. Högst sju statsunderstödda skolor få inrättas. Inalles böra platser finnas för minst 56 elever. Varje kurs är ettårig och omfattar såväl viss teoretisk undervisning som praktiska övningar. För inträde fordras, bland annat, minst två års väl vitsordad mejeripraktik, och skola såsom elever i första hand mottagas sökande, som genomgått av lantbruksstyrelsen anordnad kurs för mejerielever. Elev vid mejeriskola får ej under lärotiden användas till annat arbete än sådant som kan befordra det ändamål, för vilket eleven vistas vid skolan. För skolan antages föreståndare. En huvudlärare skall finnas, och kan föreståndaren antagas därtill. De nuvarande sju mejeriskolorna för kvinnor äro förlagda till Oppeby i Södermanlands län, Bjärka-Säby i Östergötlands län, Ljungbyholm i Kalmar län, Blomberg i Skaraborgs län, Ånge i Jämtlands län, Flarken i Västerbottens län och Nederkalix i Norrbottens län. Av skolorna äro alltså fyra förlagda till södra och mellersta Sverige samt tre till övre Norrland.

I syfte att till de kvinnliga mejeriskolorna må erhållas elever med tillräcklig förutbildning har statsunderstöd lämnats till s. k. elevmejerier. Under en följd av år har Kungl. Maj:t sålunda av medel ur det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar anvisat

statsbidrag till dylika elevmejerier med sammanlagt 8,100 kronor per år. Reglemente för elevmejerierna är fastställt av lantbruksstyrelsen den 8 september 1922. Enligt detta antager styrelsen i mån av behov enskilt, välskött och tidsenligt mejeri till elevmejeri.

Sedan fråga uppkommit angående ändrad organisation m. m. icke blott av de lägre mejeriskolorna för kvinnor utan även av den lägre mejeriundervisningen över huvud taget, förelade Kungl. Maj:t genom proposition den 6 februari 1931, nr 84, riksdagen förslag i ämnet. Propositionen, som byggde på ett av lantbruksstyrelsen framlagt förslag, avsåg bibehållande av det nuvarande systemet med ett flertal mindre mejeriskolor för kvinnor. Förslaget vann icke riksdagens godkännande, men anhöll riksdagen i skrivelse den 6 maj 1931, nr 188, under åberopande av jordbruksutskottets, av riksdagen godkända utlåtande nr 51, att Kungl. Maj:t ville, med beaktande av vad utskottet anfört, efter den ytterligare utredning, som kunde finnas av förhållandena påkallad, om möjligt till 1932 års riksdag framlägga förnyat förslag till den lägre mejeriundervisningens ordnande. Jordbruksutskottet förordade därvid i anslutning till ett av de s. k. lägre lantbruksundervisningssakkunniga framlagt förslag vidkommande de mellersta och södra delarna av landet en övergång till ett mindre antal större mejeriskolor för kvinnor. Vidare uppförde fjolårets riksdag för budgetåret 1931/1932 ordinarie reservationsanslaget till lägre mejeriskolor för kvinnor med oförändrat belopp 29,000 kronor.

1931 års
riksdag.

Sedan Kungl. Maj:t den 29 maj 1931 anbefallt lantbruksstyrelsen att efter verkställd utredning inkomma med förslag till den lägre mejeriundervisningens ordnande enligt de i jordbruksutskottets förberörda utlåtande angivna grundlinjer, har lantbruksstyrelsen i skrivelse den 9 oktober 1931 avlämnat utredning med förslag i ämnet. Därvid har uppmärksamheten framför allt inriktats på den fråga, där olika meningar i fjol förelågo, nämligen huruvida man för södra och mellersta Sveriges del borde övergå från det nuvarande systemet med flera smärre mejeriskolor för kvinnor till en anordning med tre större dylika skolor.

Efter en redogörelse för lantbruksstyrelsens förslag och däröver avgivna yttranden har *departementschefen* angivit på vad sätt en lösning av ifrågasvarande spörsmål enligt de av fjolårets riksdag ifrågasatta grundlinjerna kunde ske, i vilket avseende utskottet får hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 49 och 50. Härav framgår att vid en genomförd omorganisation ordinarie reservationsanslaget till lägre mejeriskolor för kvinnor skulle behöva höjas med 13,600 kronor. Härutöver skulle komma dels understöd enligt gällande grunder till vissa elever vid mejeriskolorna för kvinnor, att utgå från det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter, dels ock statsunderstöd till särskilda elevmejerier för kvinnor med belopp, som

i fjolårets proposition upptogs till 17,500 kronor och föreslogs anvisat såsom ett särskilt extra reservationsanslag.

Vid övervägande därefter huruvida framställning borde göras till 1932 års riksdag om godtagande av det ändrade systemet och uppförande av för ändamålet erforderliga ökade anslagmedel har departementschefen med hänsyn bland annat till det statsfinansiella läget, som påkallade stor försiktighet i avseende å införande av varje anordning, som medförde kostnadsökning för statsverket, ansett sig för närvarande ej böra framställa något förslag i ämnet. Härtill komme, såsom framginge av den lämnade redogörelsen, att meningarna alltjämt vore delade om lämpligheten av att övergå till det ändrade systemet. I överensstämmelse med vad fjolårets riksdag vid behandlingen av förevarande organisations- och anslagsfråga fann riktigt, nämligen att spørsmålet om den lägre mejeriundervisningen borde på en gång avgöras i hela dess vidd, funne departementschefen sig nu icke heller kunna vare sig återupptaga de förslag angående understöd åt kvinnliga och åt manliga elevmejerier, vilka framfördes i förberörda proposition nr 84 till 1931 års riksdag, eller framställa något yrkande angående inrättandet av en ny mejeriskola för män. Vad särskilt anginge sistnämnda fråga hade för övrigt någon fullt tillfredsställande lösning icke ännu föreslagits, vartill komme, att behovet härvidlag, så vitt framginge av den senaste utredningen och även av allmänna svenska mejeristföreningens yttrande i ämnet, ej kunde sägas vara trängande.

I detta sammanhang ville departementschefen emellertid slutligen betona, att han ansåge, att uppmärksamhet alltjämt borde ägnas förevarande organisationsspörsmål, i syfte att en tillfredsställande lösning härav framdeles kunde vinnas. Vid bibehållen organisation av de lägre mejeriskolorna för kvinnor kunde enligt statsrådsprotokollet medelsbehovet för ändamålet för budgetåret 1932/1933 uppskattas till oförändrat belopp av ungefär 29,000 kronor. Enär en reservation av i runt tal 6,000 kronor torde kunna påräknas å förevarande anslag, har detta ansetts kunna för sagda budgetår tillfälligt minskas till 23,000 kronor.

Utskottet.

Det sedan förra årets riksdag inträdda i hög grad försämrade ekonomiska läget finner jämväl utskottet utgöra skäl för att för närvarande låta anstå med lösningen av frågan om en förbättrad organisation av den lägre mejeriundervisningen. Utskottet vill emellertid understryka departementschefens yttrande, att uppmärksamhet alltjämt bör ägnas förevarande spørsmål samt uttala en förväntan att Kungl. Maj:t skall då de ekonomiska förhållandena anses kunna sådant medgiva förelägga riksdagen förslag till frågans lösning.

Utskottet, som icke har något att erinra mot att ifrågavarande anslag upptages till av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hemställer,

att riksdagen må minska *ordinarie reservationsanslaget* till lägre mejeriskolor för kvinnor, nu 29,000 kronor, med 6,000 kronor till 23,000 kronor.

3:o) **Utbildningskurser för kontrollassistenter.** Under punkt 27 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anordnande av utbildningskurser för kontrollassistenter anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 13,000 kronor.

Utbildningskurser för kontrollassistenter.
[27.]

Till utbildningskurser för kontrollassistenter har riksdagen alltsedan 1911 anvisat medel. Medelsbehovet för de senaste budgetåren har beräknats till 14,000 kronor, vilket belopp senast anvisats för budgetåret 1931/1932 i form av extra reservationsanslag.

Vid utgången av budgetåret 1931/1932 beräknas å anslaget förefinnas en behållning av omkring 1,000 kronor, varför ett anslag för budgetåret 1932/1933 å 13,000 kronor skulle vara tillfyllest.

Framställningen tillstyrkes av utskottet, som alltså hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till anordnande av utbildningskurser för kontrollassistenter anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 13,000 kronor.

4:o) **Utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare.** Under punkt 28 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anordnande av utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 34,000 kronor.

Utbildningskurser för ladu årsförmän och svinskötare.
[28.]

Riksdagen har under en följd av år anvisat anslag till anordnande av utbildningskurser för ladugårdsförmän samt från och med 1918 jämväl till dylika kurser för svinskötare. För budgetåren 1930/1932 hava för ändamålet beviljats respektive 34,000 och 38,000 kronor i form av extra reservationsanslag.

Departementschefen har räknat med en medelstillgång av 42,000 kronor för budgetåret 1932/1933. Med beräkning att den 1 juli 1932 å anslaget kommer att finnas en reservation å 8,000 kronor, har det ytterligare belopp som tarvas för budgetåret 1932/1933. upptagits till 34,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till förevarande framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till anordnande av utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 34,000 kronor.

5:o) **Utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna.** Under punkt 29 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i

Utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskö-

tare i Norr-
land och
Dalarna.
[29.]

Norrland och Dalarna anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor.

Till anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna har riksdagen alltsedan 1918 anvisat anslag. Medelsbehovet har för vart och ett av de senaste budgetåren beräknats till 6,000 kronor.

För budgetåret 1932/1933 har anslaget med hänsyn till beräknad reservation ansetts, i likhet med innevarande budgetår, kunna begränsas till 4,000 kronor.

Utskottet.

Framställningen tillstyrkes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor.

Utbildnings-
kurser i betes-
kultur och
ängsskötsel.
[30.]

6:o) **Utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel.** Under punkt 30 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anordnande av utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 3,300 kronor.

Medelsbehovet har under ett vart av de senare budgetåren beräknats till 3,500 kronor. Med hänsyn till påräknad reservation har medelsanvisningen för budgetåret 1932/1933 ansetts kunna begränsas till 3,300 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till anordnande av utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 3,300 kronor.

Stuteri-
väsendet.
[35.]

7:o) **Stuteriväsendet.** I förslaget till riksstat för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t upptagit ordinarie förslagsanslaget till stuteriväsendet med oförändrat belopp, 800,000 kronor.

Därjämte har Kungl. Maj:t under förevarande punkt (35) föreslagit riksdagen a) besluta, att det i 5 § 1 mom. av gällande avlöningsreglemente för statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, upptagna arvodet för chefen för Strömsholms hingstdepå skall för tiden från och med den 1 juli 1932 nedsättas till 7,500 kronor; b) medgiva, att till den nuvarande innehavaren av befattningen såsom chef för Flyinge hingstdepå och stuteri, depåchefen Oscar Samuelson, må,

utöver den med befattningen förenade avlöningen, från och med den 1 juli 1932 utgå ett personligt arvodestillägg av 1,500 kronor; c) vid bifall till vad under a) och b) föreslagits godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade förslagen till ordinarie avlöningsstater för dels Flyinge hingstdepå och stuteri, dels ock Strömsholms hingstdepå, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933.

(Statsrådsprotokollet sid. 64—82.)

I en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion nr 28 av herr *Andersson* i Stockholm har hemställts, att riksdagen måtte uttala, att de stallbetjänter vid Flyinge hingstdepå, som nu benämnas extra och på grund därav åtnjuta lägre lön, böra avlönas enligt den löneplan, som gäller för de övriga stallbetjänterna vid samma hingstdepå.

Motion.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Till stuteriväsendet är i riksstaten uppfört ett ordinarie förslagsanslag. Samtliga utgifter för stuteriväsendet bestridas från och med budgetåret 1930/1931 av de medel, som inflyta till statsverket på grund av kungörelsen den 4 maj 1923 (nr 87) angående anordnande av vadhållning medelst s. k. totalisator (totalisatormedel). Dessa medel uppsamlas över förslagsanslaget till stuteriväsendet i en fond, benämnd stuteriväsendets fond, från vilken utgifterna i fråga skola direkt bestridas.

Med tillämpning från och med budgetåret 1931/1932 av den principen, att förslagsanslaget till stuteriväsendet bör upptagas med samma belopp som det, vartill totalisatormedlen beräknas komma att under budgetåret inflyta, har anslaget för innevarande budgetår uppförts med 800,000 kronor.

Utgifterna för stuteriväsendet under budgetåret 1931/1932 beräknades sålunda:

Stuteriöverstyrelsen, förslagsvis	kronor	42,100
Avlöningar till tjänstemän vid hingstdepåer och stuteri, förslagsvis	»	49,000
Avlöningar till övrig personal vid hingstdepåer och stuteri, förslagsvis	»	101,000
Hästavelns befrämjande, förslagsvis	»	598,500
summa förslagsvis kronor		790,600.

Under rubriken hästavelns befrämjande äro beräknade följande belopp:

Hingstdepåernas och stuteriets verksamhet	kronor	240,000
Hästpremieringen, förslagsvis	»	328,500
Understöd åt hästavelsföreningar och för stamboksföring av hästar	»	30,000
förslagsvis kronor		598,500.

Den i utgiftsberäkningen ingående förslagsposten å 49,000 kronor till avlöningar till tjänstemän vid hingstdepåer och stuteri disponeras enligt följande av Kungl. Maj:t fastställda avlöningsstater:

Avlöningsstat för Flyinge hingstdepå och stuteri.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag kronor	24,400
Dyrtidstillägg, förslagsanslag	» 5,000
summa förslagsanslag kronor 29,400.	

Ordinarie avlöningsstat för Strömsholms hingstdepå.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag kronor	17,700
Arvode till en veterinär	» 2,000
Dyrtidstillägg, förslagsanslag	» 2,000
summa förslagsanslag kronor 21,700.	

Övergångsavlöningsstat för Strömsholms hingstdepå.

Läkaren, arvode	kronor 700
Tillfällig löneförbättring	» 175
summa kronor 875.	

Staternas sammanlagda belopp uppgår till 51,975 kronor. Att anslagsbeloppet uppförts med allenast 49,000 kronor sammanhänger med att vissa befattningar tidvis uppehållits på förordnande.

I de av Kungl. Maj:t efter riksdagens beslut i anslagsfrågan den 27 juni 1930 fastställda avlöningsstaterna för stallpersonalen vid Flyinge hingstdepå och stuteri samt Strömsholms hingstdepå (övrig personal) upptages avlöning till ordinarie stallbetjänt med 1,350 kronor jämte rätt till tre ålderstillägg å 90 kronor efter 3, 6 och 9 år. Dessutom åtnjuter stallbetjänt vissa förmåner in natura.

Kungl. Maj:t har i nu förevarande framställning, som i huvudsak grundar sig på av stuteriöverstyrelsen framställt förslag i ämnet, icke ifrågasatt annan förändring i anslaget till stuteriväsendet än beträffande de häri ingående anslagsposterna till *avlöningar till tjänstemän vid hingstdepåer och stuteri* samt till *hästavelns befrämjande*.

Kungl. Maj:ts
förslag.

I fråga om *anslagsposten till avlöningar till tjänstemän vid hingstdepåer och stuteri* innebär Kungl. Maj:ts förslag beredande åt nuvarande chefen för Flyinge hingstdepå och stuteri av ett arvodestillägg av 1,500 kronor, varigenom hans avlöning skulle komma att uppgå till 11,000 kronor samt en sänkning av arvodet till chefen för Strömsholms hingstdepå från 8,500 till 7,500 kronor. Förutom den härav föranledda höjningen i

anslagsposten med (1,500 — 1,000 =) 500 kronor har stuteriöverstyrelsen ifrågasatt viss ytterligare höjning på grund av nytillkommande ålders-tillägg.

I fråga härom har *departementschefen* anfört följande:

»Den starka utveckling, som under senare år präglat verksamheten vid Flyinge hingstdepå och stuteri, synes mig motivera, att chefen för denna institution erhåller en något förmånligare löneställning än vad för närvarande är fallet. Jag har icke heller något att erinra mot beloppet av den av stuteriöverstyrelsen föreslagna förbättringen i sådant avseende. På de av lönenämnden anförda skälen anser jag mig emellertid icke kunna förorda en däremot svarande höjning av det i avlöningsreglementet upptagna arvodet, utan torde i avvaktan på den närmare prövningen av 1928 års lönekommittés förberörda förslag frågan böra lösas genom att i enlighet med lönenämndens av statskontoret biträdda förslag den nuvarande innehavaren av befattningen i fråga, nämligen depåchefen O. Samuelson, som numera erhållit nytt förordnande tills vidare under sex år räknat från den 1 januari 1932, tillerkännes ett personligt arvodestillägg av 1,500 kronor. På grund av vad i ärendet anförts med avseende å det med de ifrågavarande båda befattningarna förenade arbetet och ansvaret anser jag mig jämväl böra biträda förslaget att sänka det med chefsbefattningen å Strömsholms hingstdepå förenade arvodet med 1,000 kronor, vilket såsom stuteriöverstyrelsen anfört utan vidare låter sig genomföras, enär den person, som för närvarande uppehåller depåchefs-befattningen, på grund av innehavande pension å annan tjänst endast uppbär 5,600 kronor av depåchefsarvodet.

I händelse av riksdagens bifall på denna punkt torde senare få vidtagas härav påkallad ändring av 5 § i avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen.

I avseende å stuteriöverstyrelsens förslag om höjning av förevarande anslagspost på grund av nytillkommande ålderstillägg må framhållas, att, enär de i berörda avlöningsstater ingående anslagen till befattningshavares avlöning hava förslagsanslags natur, höjning av nu nämnd anledning icke torde behöva vidtagas.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit och under iakttagande att avlöningsposterna till ordinarie befattningshavare enligt vedertagna grunder beräknas efter en avlöning i näst högsta löneklassen för vederbörande befattningshavare, böra nyss angivna stater erhålla följande lydelse, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Avlöningsstat för Flyinge hingstdepå och stuteri.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag kronor	24,100
Personligt arvodestillägg åt depåchefen O. Samuelson »	1,500
Dyrtidstillägg, förslagsanslag	5,000
summa kronor	30,600.

Ordinarie avlöningsstat för Strömsholms hingstdepå.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag kronor	16,700
Arvode till en veterinär	2,000
Dyrtidstillägg, förslagsanslag	2,000
summa kronor	20,700.

Med bibehållande i oförändrat skick av övergångsavlöningsstaten för Strömsholms hingstdepå, slutande å 875 kronor, skulle alltså förevarande anslagspost »avlöningar till tjänstemän vid hingstdepåer och stuteri» från och med budgetåret 1932/1933 upptagas med $(30,600 + 20,700 + 875 =)$ 52,175 kronor, vilket belopp bör avrundas till 52,000 kronor.»

Kungl. Maj:ts
förslag.

Vidkommande *anslagsposten till hästavelns befrämjande* innefattar Kungl. Maj:ts förslag i fråga om det däri ingående beloppet till hingstdepåernas och stuteriets verksamhet en höjning med 1,185 kronor för utskyl-der och övriga utgifter, vilken höjning närmast är avsedd för anskaffan-de av en del i stallpersonalens beklädnadsstat ej ingående skyddskläder för att möjliggöra ett bättre bevarande av den reglementsenliga beklädna-den. Å andra sidan har räknats dels med vissa minskningar i utgiftsbe-räkningen hänförande sig huvudsakligen till kostnaderna för furage dels ock med vissa ökade inkomster (språngavgifter). Anslagsposten har så-lunda upptagits med ett 39,000 kronor lägre belopp än för innevarande bud-getåret eller med 201,000 kronor. I det till hästpremiering avsedda be-loppet ifrågasättes en höjning med 25,500 kronor eller till 354,000 kronor. Denna höjning är föranledd av den förlidet år vidtagna ändringen i grun-derna för fördelning av kostnaderna för hästpremieringen att — från att tidigare staten och hushållningssällskapen bestritt hälften vardera — sta-tens bidrag skall i regel utgå med sju tiondelar och hushållningssällskapens med i regel tre tiondelar av kostnadsbeloppet, vilka bestämmelser (nr 333/1931), som trätt i kraft den 1 januari 1932, komma att tillämpas för 1932 års premieringar. Då det till understöd åt hästavelnsföreningar och för stamboksföring av hästar avsedda beloppet upptagits oförändrat med 30,000 kronor, har anslagsposten till hästavelns befrämjande i sin helhet i Kungl. Maj:ts förslag undergått en minskning med 13,500 kronor eller till 585,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag skulle sålunda för de under rubri-ken hästavelns befrämjande hänförda behovsposterna beräknas följande belopp:

Hingstdepåernas och stuteriets verksamhet	kronor	201,000
Hästpremieringen, förslagsvis	»	354,000
Understöd åt hästavelsföreningar och för stamboksföring av hästar	»	30,000
	förslagsvis kronor	585,000.

Vid bifall till vad ovan tillstyrkts skulle de för stuteriväsendet i dess helhet erforderliga anslagsposterna bli:

Stuteriöverstyrelsen, förslagsvis	kronor	42,100
Avlöningar till tjänstemän vid hingstdepåer och stuteri, förslagsvis	»	52,000
Avlöningar till övrig personal vid hingstdepåer och stuteri, förslagsvis	»	101,000
Hästavelns befrämjande, förslagsvis	»	585,000
	summa förslagsvis kronor	780,100.

Till sistnämnda belopp, 780,100 kronor, skulle alltså utgifterna för stuteriväsendet för budgetåret 1932/1933 böra beräknas. Dessa utgifter skulle alltså direkt bestridas från stuteriväsendets fond. I detta sammanhang har departementschefen framhållit, att det, liksom hittills, torde böra vara Kungl. Maj:t obetaget att efter prövning i vart fall härutöver disponera tillgängliga medel i stuteriväsendets fond för tillgodoseende av ändamål, som äro ägnade att befrämja hästaveln.

Vad angår finansieringen av förenämnda utgifter för stuteriväsendet eller med andra ord medelstillförseln till stuteriväsendets fond, har departementschefen erinrat, att chefen för finansdepartementet vid anmälan av inkomstberäkningen för budgetåret 1932/1933 förordat upptagande liksom för innevarande budgetår av inkomstiteln »totalisatormedel» till belopp, motsvarande vad som kunde påräknas komma att under budgetåret verkligen inflyta i form av dylika inkomster, eller 800,000 kronor. Med fortsatt tillämpning av principen, att förslagsanslaget till stuteriväsendet bör upptagas till samma belopp som det, vartill totalisatormedlen beräknas komma att under budgetåret inflyta, har departementschefen ansett, att sagda anslag jämväl för nästkommande budgetår borde uppföras till belopp av 800,000 kronor.

Den väckta motionen avser att i löneavseende likställa de extra stallbetjänter, som avlönas från det i anslagsposten till hästavelns befrämjande ingående beloppet till hingstdepåernas och stuteriets verksamhet med de i ovanberörda stater för stallpersonalen vid Flyinge och Strömsholm upptagna stallbetjänterna.

Motionen.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning föranleder icke någon erinran från utskottets sida utom i vad densamma innefattar en höjning med 1,500

Utskottet.

kronor av arvodet till chefen för Flyinge hingstdepå och stuteri. Detta arvode är för närvarande bestämt till 9,500 kronor. Härtill kommer emellertid dyrtidstillägg enligt gällande grunder. Ifrågavarande befattningshavare, som bebor den gamla chefsbostaden, har enligt vad utskottet inhämtat att för bostaden erlagga ett hyresbelopp av 600 kronor.

Utskottet är fullt medvetet om det krävande och ansvarsfulla arbete, som är förenat med chefsbefattningen vid Flyinge. Emellertid måste det väcka allvarliga betänkligheter att utan avvaktan på den slutliga prövningen av 1928 års lönekommittés förslag till reglering av statstjänstemännens löner, vilket förslag jämväl omfattar tjänstemännen vid stuteriväsendet, och därjämte under rådande ekonomiska läge, som påkallar största återhållsamhet med statsmedel, företaga en ökning av löneförmånerna för ifrågavarande depåchef. Utskottet anser sig härvid böra särskilt framhålla, att det ifrågasatta lönetillägget tillsammans med det nuvarande arvodet motsvarar avlöning i högsta löneklassen i lönegraden B 30 i lönekommitténs förslag till allmänt avlöningsreglemente, under det att kommittén föreslagit ifrågavarande befattnings placering i lönegraden B 28 med rätt till avlöning i högsta löneklassen.

Med hänsyn till angivna omständigheter anser sig utskottet icke kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag i nu angiven del. Avlöningsstaterna för hingstdepåerna och stuteriet skulle sålunda erhålla följande lydelse, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Avlöningsstat för Flyinge hingstdepå och stuteri.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	kronor	24,100.
Dyrtidstillägg, förslagsanslag	»	5,000
	summa kronor	29,100.

Ordinarie avlöningsstat för Strömsholms hingstdepå.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	kronor	16,700
Arvode till en veterinär	»	2,000
Dyrtidstillägg, förslagsanslag	»	2,000
	summa kronor	20,700.

Med bibehållande i oförändrat skick av övergångsavlöningsstaten för Strömsholms hingstdepå, slutande å 875 kronor, skulle alltså förevarande anslagspost »avlöningar till tjänstemän vid hingstdepåer och stuteri» från och med budgetåret 1932/1933 upptagas med (29,100 + 20,700 + 875 =) 50,675 kronor, vilket belopp bör avrundas till 50,500 kronor.

Vid bifall till vad sålunda tillstyrkts skulle de för stuteriväsendet i dess helhet erforderliga anslagsposterna bliva:

Stuteriöverstyrelsen, förslagsvis	kronor	42,100
Avlöningar till tjänstemän vid hingstdepåer och stuteri, förslagsvis	»	50,500
Avlöningar till övrig personal vid hingstdepåer och stuteri, förslagsvis	»	101,000
Hästavelns befrämjande, förslagsvis	»	585,000
summa förslagsvis kronor		778,600.

Till sistnämnda belopp, 778,600 kronor, torde alltså utgifterna för stuteri-
väsendet för budgetåret 1932/1933 böra beräknas. Med forsatt tillämpande
av principen, att förslagsanslaget till stuteriväsendet bör upptagas till
samma belopp som det, vartill totalisatormedlen beräknas komma att
under budgetåret inflyta, torde sagda anslag jämväl för nästkommande
budgetår böra uppföras till belopp av 800,000 kronor.

Beträffande den av herr Andersson i ämnet väckta motionen väcktes vid
1931 års riksdag av samme motionär en motion med enahanda syfte
som den förevarande nämligen att bereda de extra stallbetjänterna vid
Flyinge enahanda ställning i avlöningshänseende som de fast anställda
(ordinarie) stallbetjänterna därstädes. De ordinarie stallbetjänterna åtnjuta
såsom ovan nämnts ett årligt i av Kungl. Maj:t efter riksdagens hörande
fastställd stat bestämt arvode å 1,350 kronor med rätt till tre ålderstillägg å
vartdera 90 kronor efter 3, 6 och 9 år jämte dyrtidstillägg. Härtill komma
fri bostad och fritt bränsle jämte beklädnad in natura. Såsom utskottet i
sitt utlåtande nr 2 punkt 7 vid 1931 års riksdag erinrade anställes den i
motionen avsedda extra personalen — i mån av behov och i den utsträck-
ning för ändamålet anvisade medel därtill lämna tillgång — genom kon-
traktsöverenskommelse med chefen för hingstdepån och stuteriet med fyra
månaders ömsesidig uppsägningsrätt. Enligt stuteriöverstyrelsens yttran-
de över den i motionen omnämnda, numera av Kungl. Maj:t avslagna fram-
ställningen i förevarande ämne från försvarsverkens civila personals
förbund, av vilket yttrande utskottet tagit del, utgår de extra stallbe-
tjänternas kontanta avlöning med ett 150 kronor lägre årligt belopp än
de fast anställda stallbetjänternas begynnelselön oavsett dyrtidstillägg.
Vidare åtnjuta de fri bostad med värme ävensom beklädnad in
natura. Dessutom är enligt stuteriöverstyrelsens yttrande så ordnat
för dem, att de mot en månatlig utgift av omkring 45 kronor erhålla
full kost vid depån. Enligt vad stuteriöverstyrelsen tillika framhållit ut-
göras de extra stallbetjänterna av unga män i 22—26 års åldern, som an-
tagas på prov för att om de befinnas lämpliga för tjänsten framdeles i mån
av behov bliva fast anställda. Vid sålunda upplysta förhållanden och då
ett beslut i enlighet med motionärens förslag skulle utgöra ett från-
trädande av den allmänt vedertagna principen, att en ordinarie tjänste-
man i varje fall bör åtnjuta en något förmånligare ställning i avlönings-
hänseende än en extra tjänsteman i motsvarande befattning, anser sig

utskottet icke böra förorda motionen. Utskottet vill för övrigt framhålla, att ett bifall till motionen torde påkalla en förhöjning av det i anslagsposten till hästavelns befrämjande ingående beloppet till hingstdepåernas och stuteriets verksamhet, varom emellertid i motionen någon framställning ej gjorts.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

1) att riksdagen må i så måtto bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning att riksdagen må

a) besluta, att det i 5 § 1 mom. av gällande avlösningsreglemente för statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, upptagna arvodet för chefen för Strömsholms hingstdepå skall för tiden från och med den 1 juli 1932 ned sättas till 7,500 kronor;

b) vid bifall till vad under a) föreslagits godkänna de av utskottet här ovan förordade förslagen till ordinarie avlöningsstater för dels Flyinge hingstdepå och stuteri, dels ock Strömsholms hingstdepå, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

c) för budgetåret 1932/1933 uppföra ordinarie förslagsanslaget till stuteriväsendet med oförändrat belopp 800,000 kronor;

2) att motionen II:28 ej må föranleda någon riksdagens åtgärd.

*Befrämjande
i allmänhet
av nötboskaps-
av-ln.*

[36.]

8:o) **Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln.** I förslaget till riksstat för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t uppfört ordinarie reservationsanslaget för befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln med oförändrat belopp, 273,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppföra ordinarie reservationsanslaget för befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln med oförändrat belopp, 273,000 kronor.

*Understöd
åt kontroll-
föreningsverk-
samhet.*

[37.]

9:o) **Understöd åt kontrollföreningsverksamhet.** I förslaget till riksstat för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t upptagit ordinarie reservationsanslaget till understöd åt kontrollföreningsverksamhet med oförändrat belopp, 90,000 kronor.

Under förevarande punkt 37 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda ändrade bestämmelser angående utlämnande av statsbidrag till främjande av kontrollföreningsverksamheten

i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkt förslag.

(Statsrådsprotokollet sid. 87/95.)

I en inom första kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion nr 36 av herr *Bengtsson m. fl.* har hemställts, att riksdagen måtte såsom ordinarie reservationsanslag för budgetåret 1932/1933, utöver av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, ytterligare anvisa 10,000 kronor till understöd åt kontrollföreningsverksamheten.

Motion.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Bestämmelser för användning av ifrågavarande anslag återfinnas i kungörelsen den 8 juni 1923 (nr 246) med däri genom kungörelsen nr 91/1926 vidtagna ändringar.

Ur dessa bestämmelser må här återgivas följande.

Av statsmedel utgår till hushållningssällskap dels organisationsbidrag för en gång till bestridande av kostnaderna för kontrollförenings bildande med högst 400 kronor för varje förening och dels understöd åt vissa medlemmar. I sistnämnda avseende är huvudbestämmelsen den, att understöd kan till föreningsmedlem, som äger högst 25 kor, utgå med högst 1 krona 50 öre för varje ko, dock endast under ett eller flera av de fyra första åren, han tillhör kontrollförening.

För att kontrollförening skall kunna komma i åtnjutande av statsbidrag fordras beträffande såväl organisations- som årsbidrag, att föreningens stadgar äro upprättade i enlighet med av lantbruksstyrelsen fastställda grunder och godkända av vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott *samt* att föreningen underkastar sig kontroll av hushållningssällskapet i enlighet med av lantbruksstyrelsen fastställd plan antingen genom särskild överkontrollassistent eller genom i hushållningssällskapets tjänst anställd konsulent.

Såsom villkor för erhållande av organisationsbidrag kräves härjämte:

a) att föreningen till hushållningssällskapet avlämnar förbindelse att, därest föreningen icke uppehåller sin verksamhet under minst 4 år, återbetala organisationsbidraget med avdrag likväl för så stor del därav, som beräknat efter en fjärdedel av bidraget för år, belöper å den tid, varunder föreningens verksamhet uppehållits,

b) att, beträffande förening som uppkommit genom uppdelning av äldre förening i två föreningar, dels lantbruksstyrelsen prövar delningen ändamålsenlig, dels sammanlagda antalet av de i de båda nya föreningarna omedelbart inträdande medlemmar, som förut icke tillhört sådan förening i orten, utgör minst 8, dels ock hos vardera av de nya föreningarna inregistrerats högst 500 kor, samt

c) att, beträffande annan förening, dels antalet medlemmar i föreningen utgör minst 8, dels ock hos föreningen inregistrerats högst 500 kor, varjämte, där föreningen uppkommit vid annan ombildning av kontrollförening än under b) sägs, högst halva antalet hos den ombildade föreningen inregistrerade kor må ägas av medlemmar, som förut tillhört sådan förening i orten.

Såsom villkor för erhållande av bidrag till understöd åt föreningsmedlemmar kräves, utöver vad ovan sagts beträffande sådant bidrag, att av

hushållningssällskap, landsting eller eljest för samma ändamål under året tillskjutes minst lika stort belopp som det sökta statsbidraget.

Hushållningssällskap, som önskar erhålla understöd av statsmedel till bidrag åt kontrollföreningar, skall före ingången av januari månad det år, för vilket bidrag sökes, därom till lantbruksstyrelsen ingiva till Kungl. Maj:t ställd ansökning och samtidigt överlämna:

1) där ansökningen avser organisationsbidrag till bildande av kontrollförening, från vederbörande förening inkommen ansökning jämte förvaltningsutskottets däröver avgivna yttrande och föreningens stadgar:

2) där ansökningen avser bidrag till understöd åt medlemmar i kontrollförening,

a) föreningens stadgar,

b) bevis att kontrollarbetet inom föreningen utföres av därtill behörigen utbildad och av förvaltningsutskottet godkänd assistent, för vilken utskottet utfärdat instruktion, samt

c) bevis att av hushållningssällskapet, landstinget eller eljest för ändamålet under året tillskjutes minst lika stort belopp som det sökta statsbidraget.

Innebörden av
Kungl. Maj:ts
förslag.

De av Kungl. Maj:t föreslagna förändringarna av bestämmelserna för användningen av ifrågavarande anslag, vilka grunda sig på ett av lantbruksstyrelsen avgivet närmare förslag i ämnet, gå närmast ut på att inom ramen av nuvarande resurser med avseende å arbetskrafter och utrustning bereda ökade möjligheter till främjande av en rationell utveckling på ifrågavarande område samt därvid särskilt underlätta anslutning till kontrollföreningsrörelsen från småbrukarnas sida. I angivet avseende har särskilt framhållits betydelsen av att inom vederbörande hushållningssällskaps område i vissa fall en centralisation av verksamheten i fråga kunde i den omfattning, som hushållningssällskapet prövade lämpligt, äga rum. Genom ändring av bestämmelsen, att organisationsbidrag endast kan utgå till bestridande av kostnaderna för kontrollförenings *bildande*, skulle medgivnas statsbidrags utgående jämväl för kostnader i samband med redan förefintlig förenings *utvidgning*. Statsbidraget skulle härvid inom vissa gränser bestämmas i förhållande till antalet hos föreningen anställda kontrollassistenter. I samband härmed skulle bland annat förberörda bestämmelse om visst högsta antal inregistrerade kor såsom villkor för statsbidrag bortfalla. Å andra sidan skulle i motsats till vad nu är fallet krävas, att föreningen för dess bildande eller utvidgning utgivit minst lika stort belopp som det sökta statsbidraget. I fråga om det årliga bidraget, vilket enligt nu gällande bestämmelser som regel utgår i form av understöd till föreningsmedlemmar, som äro ägare av högst 25 kor, under ett eller flera av de fyra första åren, han tillhör kontrollförening, innefattar förslaget, att det årliga bidraget skulle i stället för såsom medlemsunderstöd utgå till kontrollföreningen såsom sådan, beräknat efter det antal föreningsmedlemmar, som ägde högst 5, 10 eller 15 kor. Bidraget skulle utan någon begränsning beträffande det antal år, för vilket bidrag kunde beviljas, utgå med respektive 15, 10 och

5 kronor eller respektive 10, 7 och 3 kronor beroende på det sätt, varpå vederbörande önskade få kontrollen utförd. Med avseende å den hushållningssällskapen åliggande skyldigheten att utöva kontroll över statsunderstödd kontrollförenings verksamhet innebär förslaget — i syfte att ytterligare underlätta ett rationellt ordnande av ifrågavarande verksamhet — att skyldighet att leda och övervaka sådan förenings verksamhet skulle åvila hushållningssällskap jämväl beträffande icke statsunderstödd förening, som förklarar sig villig att för ändamålet ställa sig under sällskapets inseende. Det förutsattes att på lantbruksstyrelsen skulle ankomma att utfärda erforderliga närmare bestämmelser beträffande kontrollföreningsverksamheten. Bestämmelserna hava i de avseenden, vari ändringar ifrågasatts, i statsrådsprotokollet angivits på följande sätt.

Kontrollförening skulle kunna erhålla dels bidrag till bestridande av de med sådan förenings bildande eller med utvidgning av dess verksamhet förenade kostnader (organisationsbidrag), dels ock årligt bidrag till verksamhetens upprätthållande.

Sammanfattning.

Organisationsbidrag skulle utgå med högst 400 kronor för varje kontroll-assistentbefattning, som i samband med förenings bildande eller på grund av utvidgning av förenings verksamhet eller till följd av uppdelning av befintlig förening inrättades, i de båda senare fallen dock endast till befattning utöver det högsta antal, som förefunnits hos föreningen före dess utvidgning eller sammanlagt hos de föreningar, vilka bildats genom delning av äldre förening, allt under villkor i övrigt att organisationsbidrag icke finge utgå till flera befattningar, än som med hänsyn till föreliggande behov av lantbruksstyrelsen prövades vara för föreningens verksamhet behöfliga.

Årligt bidrag skulle, beräknat efter det antal föreningsmedlemmar, som ägde högst 5, 10 eller 15 kor, utgå med i fråga om besättningar, inom vilka bestämning av mjölkens fetthalt verkställdes minst 17 gånger årligen, högst respektive 15, 10 och 5 kronor för varje besättning, samt i fråga om övriga besättningar högst respektive 10, 7 och 3 kronor för varje besättning.

För att komma i åtnjutande av statsbidrag, skulle fordras:

att föreningens stadgar icke stode i strid mot av lantbruksstyrelsen fastställda grunder för kontrollverksamheten och godkänts av vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott; samt

att föreningen underkastade sig de bestämmelser angående kontrollarbetets ledning och övervakning genom överkontrollassistent eller i hushållningssällskapets tjänst anställd konsulent, som av hushållningssällskapet utfärdats i enlighet med av lantbruksstyrelsen fastställd plan. Hushållningssällskap, som erhöle bidrag för ifrågavarande verksamhet, skulle hava att utöva dylik kontroll och ledning jämväl beträffande icke statsunderstödd kontrollförening, som förklarar sig villig att för ändamålet ställa sig under sällskapets inseende.

Såsom villkor för erhållande av organisationsbidrag skulle, utöver vad här ovan sagts om sådant bidrag, krävas, bland annat,

att föreningen vid bestämmande av fetthalten hos mjölk använde sig av metod, som blivit av lantbruksstyrelsen godkänd;

att föreningen styrkte sig för föreningens bildande eller utvidgning hava utgivit minst lika stort belopp som det sökta statsbidraget; samt

att föreningen till hushållningssällskapet avlämnade förbindelse att, därest föreningens verksamhet icke under minst fyra år upprätthölles vid minst hälften av det antal ladugårdar, för vilkas räkning kontrollassistentbefattning inrättats, återbetala organisationsbidraget med avdrag likväl för så stor del därav, som, beräknat efter en fjärdedel av bidraget för år, belöpte å den tid, varunder föreningens verksamhet uppehållits inom vederbörande besättningar.

Såsom villkor för erhållande av årligt bidrag skulle krävas, utöver vad som ovan sagts om dylikt bidrag, att av hushållningssällskap, landsting eller eljest för ändamålet under året tillsköttes minst lika stort belopp som det sökta statsbidraget.

Departementschefen har framhållit, att de företagna förändringarna visserligen kunde beräknas medföra en ökning i antalet kontrollerade kreatursbesättningar samt borttagandet av tidsbegränsning för årsbidrags utgående medföra någon ökning av statens utgifter härutinnan. I andra avseenden innebure emellertid förslaget förändringar i syfte att motväga ökade krav på statsbidrag. Sålunda skulle i samband med borttagande av bestämmelsen om visst högsta antal kontrollerade kor såsom villkor för organisationsbidrag i motsats till vad nu vore fallet krävas, att föreningen före dess bildande eller utvidgning utgivit minst lika stort belopp som det sökta statsbidraget. Vidare skulle enligt förslaget årsbidraget beräknas endast beträffande besättning om högst 15 kor i stället för som nu beträffande besättning om högst 25 kor. Jämväl borde beaktas de fördelar i förevarande avseende, som komme att vinnas genom den avsedda mera planmässiga organisationen av kontrollföreningsverksamheten.

Med anledning av en av lantbruksstyrelsen föreslagen höjning av förevarande anslag med 10,000 kronor har departementschefen framhållit, att denna icke synes direkt sammanhänga med de ifrågasatta ändringarna i gällande bestämmelser om statsbidrag till kontrollföreningsverksamheten. Lantbruksstyrelsen hade ock framhållit, att berörda ändringar borde genomföras även utan förhöjt anslag. Av statsfinansiella hänsyn har departementschefen ansett sig icke kunna förorda någon anslagshöjning.

Utskottet.

Då utskottet i likhet med departementschefen anser det framlagda förslaget till ändringar i grunderna för användningen av ifrågavarande anslag väl ägnat att främja den för kreatursskötseln viktiga kontrollföreningsverksamheten, vill utskottet förorda detsamma. Rörande det erforderliga anslagsbeloppet har i den väckta motionen upptagits lantbruksstyrelsens ovanberörda förslag om en höjning i det nuvarande anslaget med 10,000 kronor eller till 100,000 kronor. Med hänsyn till vad departementschefen anfört som skäl för att icke nu ifrågasätta någon anslagshöjning kan utskottet icke förorda motionen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I:36 i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppföra ordinarie reservationsanslaget till understöd åt kontrollföreningsverksamhet med oförändrat belopp 90,000 kronor,

2) medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda ändrade bestämmelser angående utlämnande av statsbidrag till främjande av kontrollföreningsverksamheten i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkt förslag.

10:o) **Avelscentra för nötboskap av fjällras.** Under punkt 38 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för bestridande av kostnaderna för förnyad tävlan för utseende av avelscentra för nötboskap av fjällras anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 22,000 kronor.

*Avelscentra
för nötboskap
av fjällras.
[38.]*

Kungl. Maj:ts förevarande framställning innefattar förslag om dels anordnande från och med den 1 november 1932 av ny avelscentertävlan, avseende nötboskap av fjällras, och dels fortsatt upprätthållande av kontrollen över avelsbesättningar av svensk röd och vit boskap samt kontrollens utvidgning att omfatta jämväl svensk låglandsboskap och röd kullig svensk lantras. För förstnämnda ändamål har beräknats ett särskilt anslag av 148,000 kronor att fördelas med 22,000 kronor å budgetåret 1932/1933, 26,000 kronor å budgetåret 1933/1934 samt 20,000 kronor å ett vart av budgetåren 1934/1939. För fortsatt kontroll av vissa avelsbesättningar av annan ras än fjällras har beräknats ett årligt belopp av 23,500 kronor, varav 9,000 kronor kunde täckas av inflytande kontrollavgifter från djurägarna. Statsverkets kostnader skulle alltså uppgå till 14,500 kronor för år. Sist nämnda kostnader kunde täckas av medel ur fonden för svenska hornboskaps och fåravelns förädling, och erfordrades sålunda icke någon anslagsanvisning av riksdagen. Därest riksdagen icke hade något att erinra mot den i statsrådsprotokollet närmare angivna planen för fortsatt kontroll över framstående avelsbesättningar av svensk röd och vit boskap, svensk låglandsras och röd kullig lantras, har det ansetts böra ankomma på Kungl. Maj:t att till lantbruksstyrelsens förfogande anvisa för kontrollens upprätthållande erforderliga medel, att utgå i första hand ur avkastningen utav fonden för svenska hornboskaps och fåravelns förädling och i andra rummet ur sagda fonds kapital, samt därvid meddela nödiga bestämmelser i avseende å grunderna för hithörande kontrollverksamhet.

Utskottet.

Då såsom departementschefen framhållit avelscenterverksamheten visat sig vara en bland de mest betydelsefulla åtgärderna till främjande av den norrländska boskapsaveln, anser sig utskottet böra förordna anvisande av medel för anordnande av en ny avelscenter-tävlan avseende nötboskap av fjällras. Utskottet har icke heller något att erinra mot den härför framlagda kostnadsberäkningen. Jämväl förslaget om fortsatt kontroll enligt i statsrådsprotokollet angiven plan av vissa avelsbesättningar, för vilken kontrollkostnaderna beräknats kunna bestridas från fonden för svenska hornboskaps och fåravelns förädling, biträdes av utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för förnyad tävlan för utseende av avelscentra för nötboskap av fjällras anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 22,000 kronor.

*Befrämjande
i allmänhet
av svinaveln.
[41.]*

11:o) **Befrämjande i allmänhet av svinaveln.** I förslaget till riksstat för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t uppfört ordinarie reservationsanslaget för befrämjande i allmänhet av svinaveln med oförändrat belopp, 60,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppföra ordinarie reservationsanslaget för befrämjande i allmänhet av svinaveln med oförändrat belopp, 60,000 kronor.

*Avkastnings-
bedömning
rörande
avelssvin.
[42].*

12:o) **Avkastningsbedömning rörande avelssvin.** Under punkt 42 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att för anordnande av avkastningsbedömning rörande avelssvin anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 30,000 kronor.

Sedan 1920 har riksdagen anvisat anslag för anordnande av avkastningsbedömning rörande avelssvin. För ett vart av budgetåren 1930/1932 har anslaget, som har natur av extra anslag, uppförts med 33,000 kronor.

Genom sparsamhet i avseende å utgifter för nyanskaffning och andra omkostnader har departementschefen ansett medelsbehovet för nästkommande budgetår kunna begränsas till 30,000 kronor.

Utskottet.

Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må för anordnande av avkastningsbedömning rörande avelssvin anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 30,000 kronor.

13:o) **Svinräkning.** Under punkt 43 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att för anordnande under 1932 av en allmän svinräkning anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 7,000 kronor.

Svinräkning.
[43.]

Med anledning av väckta motioner anvisade 1930 års riksdag (skr. nr 238) för budgetåret 1930/1931 ett extra anslag av 30,000 kronor för anordnande hösten 1930 av en allmän svinräkning. Enligt av Kungl. Maj:t därefter den 27 juni 1930 utfärdad kungörelse (nr 302) i ämnet skulle räkningen avse antalet svin inom Svealand och Götaland den 15 september sagda år. Med bifall till Kungl. Maj:ts i fjolårets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 41, därom framställda förslag anvisade 1931 års riksdag för innevarande budgetår ett extra anslag av 7,000 kronor för anordnande under hösten 1931 av en allmän svinräkning. Kungörelse i ämnet utfärdades den 12 juni 1931 (nr 209). Räkningen ägde rum den 15 september 1931 enligt i huvudsak samma grunder som tillämpats för 1930 års svinräkning.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag om uppförande jämväl för budgetåret 1932/1933 av ett anslag å 7,000 kronor för ifrågavarande ändamål. Departementschefen har utgått från att svinräkningen skulle ske under hösten innevarande år i ungefär samma omfattning och enligt i huvudsak samma grunder som räkningarna 1930 och 1931. Beträffande sättet för materialets insamlande vill utskottet uttala önskvärdheten av att Kungl. Maj:t ville taga i övervägande, huruvida icke för undvikande av dubbelarbete och för att i möjligaste mån nedbringa kostnaderna räkningen skulle kunna anordnas vid den kreatursräkning, som kommer att äga rum i samband med den allmänna fastighetstaxeringen under hösten innevarande år. Förutsättningen för en sådan anordning måste givetvis dock vara att möjligheten att snabbt erhålla kännedom om det genom räkningen erhållna resultatet därigenom icke äventyras.

Utskottet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må för anordnande under 1932 av en allmän svinräkning anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 7,000 kronor.

14:o) **Fåravelns befrämjande.** Under punkt 44 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att höja ordinarie reservationsanslaget till fåravelns befrämjande, nu 20,000 kronor, med 2,000 kronor till 22,000 kronor.

*Fåravelns
befrämjande.*
[44.]

Ordinarie reservationsanslaget till fåravelns befrämjande bestämdes av 1927 års riksdag till 24,000 kronor. Härvid räknades med ett medelsbehov av 30,000 kronor, men kunde anslaget på grund av väntad reservation begränsas till förstnämnda belopp. Ehuru anslaget under ett vart av de tre budgetåren 1927/1930 uppförts med allenast 24,000 kronor.

har sagda reservation icke förbrukats utan i stället ökats, så att densamma den 30 juni 1930 uppgick till drygt 10,000 kronor. Med hänsyn till den sålunda förefintliga behållningen nedsattes anslaget vid 1931 års riksdag till 20,000 kronor.

Departementschefen har ansett medelsåtgången under de senaste åren icke giva anledning att räkna med större medelsbehov än 25,000 kronor. På grund härav och i betraktande av en beräknad reservation å 3,000 kronor, har departementschefen ansett, att anslagsbeloppet nu borde bestämmas till 22,000 kronor.

Utskottet. Framställningen föranleder ingen utskottets erinran. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må höja ordinarie reservationsanslaget till fåravelns befrämjande, nu 20,000 kronor, med 2,000 kronor till 22,000 kronor.

Fjäderfäavelns befrämjande.
[46.] 15:o) **Fjäderfäavelns befrämjande.** Med tillstyrkan av bifall till den av Kungl. Maj:t under punkt 46 gjorda framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, till fjäderavelns befrämjande anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 40,000 kronor.

Biskötselns befrämjande.
[47.] 16:o) **Biskötselns befrämjande.** Under punkt 47 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till biskötselns befrämjande, nu 10,000 kronor, med 2,000 kronor till 8,000 kronor.

Anslagsminskningen har motiverats med att tidsläget krävde den största sparsamhet med allmänna medel och att anslaget för nu ifrågasvarande ändamål utan större olägenheter kunde minskas med 2,000 kronor till 8,000 kronor.

Utskottet. Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till biskötselns befrämjande, nu 10,000 kronor, med 2,000 kronor till 8,000 kronor.

Sekreterare hos hushållningssällskapen.
[57.] 17:o) **Sekreterare hos hushållningssällskapen.** Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 57 gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, såsom statsbidrag för kalenderåret 1932 till avlönande av sekreterare hos hushållningssällskapen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 172,000 kronor.

18:o) **Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar.** Under punkt 58 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar, nu 100,000 kronor, med 10,000 kronor till 90,000 kronor.

*Befrämjande
i allmänhet
av jordbruk
och lantman-
nänningar.*
[58.]

Med förevarande anslag avses att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål, som falla antingen inom befrämjandet i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar eller inom lantbruksundervisningen, efter uppkommande behov och eget beprövande anvisa medel. En avsevärd del av anslaget plägar åtgå för att tillgodose årligen återkommande behov. Anslaget, som jämlikt beslut av 1923 års riksdag uppfördes med 100,000 kronor, sänktes genom beslut vid 1925 års riksdag till 80,000 kronor men höjdes vid 1929 års riksdag till 90,000 kronor och vid 1930 års riksdag till 100,000 kronor.

För nästkommande budgetår har anslaget med hänsyn till en beräknad reservation av ungefär 10,000 kronor ansetts kunna begränsas till 90,000 kronor.

Utskottet biträder förslaget och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar, nu 100,000 kronor, med 10,000 kronor till 90,000 kronor.

19:o) **Höjande av det mindre jordbruket.** Under punkt 59 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till åtgärder under kalenderåret 1932 till höjande av det mindre jordbruket anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 400,000 kronor.

*Höjande av
det mindre
jordbruket.*
[59.]

Alltsedan 1901 har riksdagen anvisat anslag till åtgärder för höjande av det mindre jordbruket.

För anslagets användning gäller dels reglementet den 4 oktober 1929 (nr 350) med däri genom kungörelsen nr 131/1931 gjord ändring, dels ock kungörelsen nämnda dag (nr 351) angående statsbidrag till åtgärder av ifrågavarande slag. Enligt berörda reglemente är statsbidrag från förevarande anslag avsett att utgå till premiering av mindre jordbruk, till studieresor för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor, till viss undervisningsverksamhet ävensom till upplysningsverksamhet i viss omfattning.

För ändamålet har för vart och ett av budgetåren 1927/1931 anvisats ett extra reservationsanslag av 325,000 kronor. Till åtgärder under kalenderåret 1931 för ifrågavarande ändamål har riksdagen för budgetåret 1931/1932 anvisat 450,000 kronor. Av den för sistnämnda budgetår

vidtagna höjningen av anslaget med 125,000 kronor, vilken tillkom på förslag av Kungl. Maj:t, avsågo 100,000 kronor premieringsverksamheten och 25,000 kronor studieresor samt undervisnings- och upplysningsverksamhet.

Då vid ingången av nästkommande budgetår en reservation av i runt tal 50,000 kronor ansetts vara att påräkna, har anslaget för samma budgetår ansetts kunna minskas till 400,000 kronor.

Utskottet. Då förevarande framställning icke föranleder någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till åtgärder under kalenderåret 1932 till höjande av det mindre jordbruket anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 400,000 kronor.

Ordnad bokföring vid mindre jordbruk m. m.
[60.]

20:o) **Ordnad bokföring vid mindre jordbruk m. m.** Under punkt 60 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom bidrag till åtgärder för främjande av ordnad bokföring vid mindre jordbruk m. m. anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

Såsom bidrag till åtgärder för främjande av ordnad bokföring vid mindre jordbruk har riksdagen ärligen från och med 1912 anvisat anslag. Villkoren för erhållande av dylika bidrag äro fastställda i kungörelsen den 31 december 1915 (nr 599) med däri genom kungörelsen nr 825 1920 gjord ändring. Genom kungörelsen den 21 november 1930 (nr 397) har förstnämnda författnings tillämpning utsträckts i syfte att ett vidgat antal egnahemsjordbruk måtte kunna inbegripas i berörda bokföringsverksamhet. Statsbidrag utgår för varje bokföringsbyrå med vissa belopp *dels* till byråns driftkostnad, *dels* för varje upprättat bokslut för vissa jordegendomar, *dels ock* för varje upprättat räkenskapsutdrag efter bokslut. Dessa räkenskapsutdrag bearbetas genom lantbruksstyrelsens försorg till räntabilitetsberäkningar, och kostnaderna härför gäldas från ifrågavarande anslag. Från och med budgetåret 1924/1925 har riksdagen härjämte beviljat medel till åstadkommande medelst särskilda produktionskostnadsundersökningar av material för en grundligare analys av jordbruksdriftens räntabilitet.

För budgetåret 1931/1932 beräknades medelsbehovet för ändamålet till 39 500 kronor; och anvisade riksdagen med hänsyn till beräknad reservation av 9,500 kronor för samma budgetår ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

Departementschefen har ansett medelsbehovet för budgetåret 1932/1933 böra uppskattas till 35 000 kronor, och då en reservation å anslaget å 20,000 kronor beräknas förefinnas den 1 juli 1932. har för berörda budgetår ansetts böra krävas en medelsanvisning av 15,000 kronor.

Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må såsom bidrag till åtgärder för främjande av ordnad bokföring vid mindre jordbruk m. m. anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

21:o) Jordbrukskonsulenter. Med tillstyrkan av bifall till den av Kungl. Maj:t under punkt 61 gjorda framställningen hemställer utskottet,

Jordbruks-
konsulenter.
[61.]

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, såsom bidrag till avlönande under 1932 av högst 59 jordbrukskonsulenter anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 300,800 kronor.

22:o) Vandringsrättare. Med tillstyrkan av bifall till den av Kungl. Maj:t under punkt 62 gjorda framställningen hemställer utskottet,

Vandrings-
rättare.
[62.]

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, såsom bidrag till avlönande under kalenderåret 1932 av vandringsrättare anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 123,000 kronor.

23:o) Utbildningskurser för vandringsrättare. Under punkt 63 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anordnande under 1933 av utbildningskurser för vandringsrättare anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

Utbildnings-
kurser för
vandrings-
rättare.
[63.]

Utbildningskurser för vandringsrättare hava sedan länge årligen anordnats och bekostats av statsmedel. För budgetåret 1931, 1932 utgår för ändamålet ett extra reservationsanslag av 3,400 kronor, avsett att användas till anordnande under kalenderåret 1932 av två kurser efter en beräknad kostnad av 1,700 kronor för varje kurs.

För kurser av ifrågavarande slag har Kungl. Maj:t den 24 november 1922 meddelat bestämmelser. Vartannat år pläga tre och vartannat år två kurser hållas.

Under år 1933 skulle tre kurser anordnas. Det härför erforderliga beloppet, 5,100 kronor, har emellertid på grund av beräknad reservation å anslaget ansetts kunna inskränkas till 5,000 kronor.

Då Kungl. Maj:ts framställning icke föranleder någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må för anordnande under 1933 av utbildningskurser för vandringsrättare anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

Täckdik-
ningsförmän.
[64.] 24:o) **Täckdikningsförmän.** Med tillstyrkan av bifall till den av Kungl. Maj:t under punkt 64 gjorda framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, såsom bidrag till avlönande under 1932 av täckdikningsförmän anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 31,000 kronor.

Förvaltnings-
bidrag till
förmedlare av
lån från täck-
dikningslåne-
fonden.
[66.] 25:o) **Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden.** Under punkt 66 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till förvaltningsbidrag för 1932 till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 65,000 kronor.

Jämlikt beslut av 1921 års riksdag (prop. nr 181; R. skr. nr 284) utgår såsom ersättning till hushållningssällskapen för deras kostnader med avseende å den statsunderstödda täckdikningen årligen förvaltningsbidrag med högst 92,000 kronor. Sådant bidrag utgår dels med 20 kronor för varje med täckdikningslån understött företag, dels ock med 3 procent av under året beviljade lån. Förvaltningsbidragen hava till och med budgetåret 1929/1930 utgått ur täckdikningslånefonden. Efter av Kungl. Maj:t i ämnet framlagt förslag (IX H. T. p. 62) anvisade 1930 års riksdag för budgetåret 1930/1931 ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor för utbetalning av förvaltningsbidrag under år 1930. För budgetåret 1931/1932 anvisade riksdagen ett extra förslagsanslag av 75,000 kronor för utbetalning av förvaltningsbidrag under 1931.

Lantbruksstyrelsen har ansett sig för år 1932 böra räkna med en utlåning från täckdikningslånefonden av högst 1,500,000 kronor, vilket belopp kunde antagas bliva fördelat på omkring 1,000 företag. Enligt gällande beräkningsgrunder kunde sålunda de sammanlagda förvaltningsbidragen för 1932 beräknas till $1,000 \times 20 + \frac{3}{100} \times 1,500,000 = 65,000$ kronor.

Utskottet. Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till förvaltningsbidrag för 1932 till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 65,000 kronor.

Svenska moss-
kulturföre-
ningrn.
[71.] 26:o) **Svenska mosskulturföreningen.** Under punkt 71 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till understöd åt svenska mosskulturföreningen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 100,000 kronor.

Riksdagen har från och med 1890 årligen å extra stat anvisat anslag till understöd åt svenska mosskulturföreningen. För budgetåret 1931/1932 är anslaget uppfört med 104,000 kronor.

Departementschefen har utgått från att föreningen för det närmaste budgetåret så planlägger sin verksamhet, att kostnaderna härför kunna täckas genom faktiskt påräkneliga inkomster, däribland ett till 100,000 kronor beräknat statsbidrag.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till understöd åt svenska mosskulturföreningen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 100,000 kronor.

27:o) **Försöksgård å myrjord i Jämtlands län.** Under punkt 72 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom bidrag till driftkostnader vid svenska mosskulturföreningens försöksgård å myrjord vid Gisselås i Jämtlands län anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 15,000 kronor.

*Försöksgård
å myrjord i
Jämtlands
län.
[72.]*

Svenska mosskulturföreningen har alltsedan 1920 åtnjutit statsunderstöd till en försöksgård å myrjord vid Gisselås i Jämtlands län. Sålunda hava genom skilda riksdagsbeslut för bestridande av anläggningskostnader såsom stående räntefria lån av statsmedel anvisats sammanlagt 120,000 kronor. Vidare hava anslag årligen anvisats till täckande av driftkostnaderna vid försöksgården. För budgetåret 1931/1932 anvisades för ändamålet ett extra anslag av 17,600 kronor.

Departementschefen har ansett, att anslagsbeloppet för budgetåret 1932/1933 borde nedsättas till 15,000 kronor.

Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må såsom bidrag till driftkostnader vid svenska mosskulturföreningens försöksgård å myrjord vid Gisselås i Jämtlands län anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 15,000 kronor.

28:o) **Försöksgård å myrjord i Norrbottens län.** Under punkt 73 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till driftkostnader för den under ledning av kemisk-växtbiologiska anstalten i Luleå drivna försöksgården å myrjord vid Alträsk i Norrbottens län anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 9,000 kronor.

*Försöksgård
å myrjord i
Norrbottens
län.
[73.]*

För upprätthållande vid Alträsk i Norrbottens län av en försöksgård å myrjord under ledning av kemisk-växtbiologiska anstalten i Luleå har

riksdagen under en följd av år beviljat medel, varjämte särskilda anslag beviljats för inköp av inventarier och utvidgning av försöksgården. För budgetåret 1931,1932 har såsom bidrag till driftkostnaderna anvisats ett extra anslag av 9,400 kronor.

För budgetåret 1932/1933 har *departementschefen* icke ansett sig kunna förorda större anslag än 9,000 kronor.

Utskottet. Utskottet biträder förslaget och hemställer,

att riksdagen må till driftkostnader för den under ledning av kemisk-växtbiologiska anstalten i Luleå drivna försöksgården å myrjord vid Alträsk i Norrbottens län anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 9,000 kronor.

*Befordrande
av inhemska
fröodling.
[76.]*

29:o) **Befordrande av inhemska fröodling.** Under punkt 76 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till befordrande av inhemska fröodling, nu 30,000 kronor, med 4,000 kronor till 26,000 kronor.

Redogörelse för ordinarie reservationsanslaget till befordrande av inhemska fröodling har lämnats i 1928 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 69.

Bestämmelser för anslagens användning finnas angivna i kungörelsen den 18 maj 1928 (nr 121). Statsbidrag kan enligt sagda kungörelse utgå till hushållningssällskap bland annat för anordnande av utställning av utsädesspannmål och utsädesfrö, till fröreenserier samt för upplysnings- och försöksverksamhet.

Medelsbehovet, som under flera år beräknades till 22,000 kronor, har, med hänsyn därtill att från och med budgetåret 1928/1929 statsbidrag må utgå jämväl till utställning av utsädesspannmål eller utsädesfrö, från och med sistnämnda budgetår beräknats till 26,000 kronor. Emellertid höjdes anslaget för vardera av budgetåren 1930/1932 till 30,000 kronor i syfte att i efterskott gottgöra hushållningssällskapen vissa kostnader för anläggning av fröreenserier.

Departementschefen har i likhet med lantbruksstyrelsen ansett att, då de omständigheter, som på sin tid föranledde anslagens höjning till 30,000 kronor, numera bortfallit, anslagsbehovet syntes böra beräknas till 26,000 kronor.

Utskottet. Framställningen föranleder ingen utskottets erinran. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till befordrande av inhemska fröodling, nu 30,000 kronor, med 4,000 kronor till 26,000 kronor.

30:o) **Revisionsarbete inom jordbrukskasserörelsen.** Med tillstyrkan av bitall till vad Kungl. Maj:t under punkt 79 föreslagit, hemställer utskottet,

Revisions-
arbete inom
jordbruks-
kasserörelsen.
[79.]

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, till revisionsarbete inom jordbrukskasserörelsen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

31:o) **Upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet för jordbrukskasserörelsen.** Under punkt 80 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet för jordbrukskasserörelsen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

Upplysnings-,
instruktions-
och organisa-
tionsverksam-
het för jord-
brukskasserörelsen.
[80.]

Av 1930 års riksdag (prop. nr 268; R. skr. nr 378) anvisades till upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet för jordbrukskasserörelsen ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor. Rörande behovet och användning av anslaget må hänvisas till vad föredragande departementschefen härom anförde i förenämnda proposition sid. 142 och 143. Anslaget ställdes av Kungl. Maj:t den 31 oktober 1930 till Svenska jordbrukskreditkassans förfogande. Av anslaget skulle ett belopp av 8,000 kronor användas såsom engångsbidrag till nämnda kassas organisationskostnader. För budgetåret 1931/1932 anvisade riksdagen till upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet inom jordbrukskasserörelsen ett extra reservationsanslag av 67,000 kronor, vilket anslagsbelopp den 24 september 1931 av Kungl. Maj:t ställts till förenämnda kassas förfogande.

Departementschefen har ansett, att anslaget för instundande budgetår borde upptagas med ett till 35,000 kronor nedsatt belopp och såsom skäl härför anført, att riksdagen för här avsedd upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet anvisat icke mindre än 142,000 kronor samt att dylik propagandaverksamhet näppeligen borde bekostas av statsmedel under längre tid än de första verksamhetsåren.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet för jordbrukskasserörelsen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

32:o) **Förvaltningsbidrag åt jordbrukskasseorganisationen.** Under punkt 81 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till förvaltningsbidrag åt jordbrukskasseorganisationen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 150,000 kronor.

Förvaltnings-
bidrag åt
jordbruks-
kasseorgani-
sationen.
[81.]

Under en följd av år har riksdagen i ändamål att stödja jordbrukskasserörelsen anvisat medel till understöd åt föreningar för jordbrukskredit. Av 1930 års riksdag fattades beslut om olika åtgärder till befrämjande av jordbrukets kreditkasserörelse. Såsom ett led i dessa åtgärder beslöt riksdagen (prop. nr 268; R. skr. nr 378) att för budgetåret 1930/1931 anvisa såsom förvaltningsbidrag åt jordbrukskasseorganisationen ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor. För budgetåret 1931/1932 har riksdagen för ändamålet anvisat ett extra förslagsanslag å samma belopp.

Genom kungörelse den 13 februari 1931 (nr 17) har Kungl. Maj:t meddelat bestämmelser angående förvaltningsbidrag åt jordbrukets kreditkassor.

Departementschefen har erinrat, att jämlikt beslut vid 1930 års riksdag jordbrukets kreditkassor ansetts böra beredas förvaltningsbidrag under en tid framåt. Anslagsbehovet för budgetåret 1932/1933 har beräknats till 149,000 kronor, vilket belopp avrundats till 150,000 kronor.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke föranleder någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till förvaltningsbidrag åt jordbrukskasseorganisationen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 150,000 kronor.

Svenska betes- och vallföreningen. 33:o) **Svenska betes- och vallföreningen.** Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 82 gjorda framställning, hemställer utskottet, [82.]

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, för uppehållande av svenska betes- och vallföreningens verksamhet anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 87,000 kronor.

Jordbrukstekniska föreningen. 34:o) **Jordbrukstekniska föreningen.** Under punkt 84 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till understöd åt jordbrukstekniska föreningen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 15,000 kronor. [84.]

Jordbrukstekniska föreningen bildades 1927 såsom en fortsättning på och påbyggnad av svenska motorkulturföreningen. Stadgar för föreningen antogs den 22 mars 1927. Dess syfte är att främja tillverkning och användning av maskinella och elektriska hjälpmedel inom jordbruket, för vilket ändamål dess verksamhet är uppdelad på tre sektioner, därav en för undersökning rörande jordbrukets maskiner och redskap, en för jordbrukets elektriska utrustning och en för standardisering av för jordbruket behöfliga industrifabrikat. För sin verksamhet åtnjuter föreningen anslag såväl av enskilda företag och organisationer som av allmänna me-

del. Sålunda har Kungl. Maj:t av tillgängliga medel beviljat föreningen statsunderstöd för budgetåren 1927/1930 med respektive 6,000 kronor, 7,000 kronor och 6,500 kronor. Vidare har riksdagen på framställning av Kungl. Maj:t till understöd åt föreningen anvisat extra anslag för budgetåret 1930/1931 med 10,000 kronor och för budgetåret 1931,1932 med 13,000 kronor. Slutligen åtnjuter föreningen bidrag till standardiseringsarbetet av det till svenska standardiseringskommissionens förfogande ställda anslaget under tionde huvudtiteln till industriella standardiseringsverksamheten, vilket bidrag utgått för vardera av budgetåren 1930/1932 med 7,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Jag vill erinra, att jordbrukstekniska föreningen redan för budgetåret 1931/1932 gjorde framställning om en höjning av ifrågavarande anslag till 20,000 kronor. I sitt utlåtande häröver tillstyrkte lantbruksstyrelsen i fjol en höjning med 7,000 kronor till 17,000 kronor. Under punkt 82 i nionde huvudtiteln till 1931 års riksdag uttalade jag, att föreningen bedreve en för jordbruket gagnande verksamhet, som hade sin särskilda betydelse för det svenska jordbrukets rationalisering och mekanisering. Genom vetenskapligt och praktiskt lagd försöksverksamhet för utfinnande av nya och förbättrade arbetsbesparande metoder samt maskinella och elektriska hjälpmedel hade föreningen inriktat sitt arbete på ett område, på vilket ännu mycket av gagn för jordbrukets ekonomi borde kunna åtgöras. Slutligen yttrade jag, att föreningen med hänsyn till dess betydelsefulla verksamhet borde komma i åtnjutande av statsbidrag till högre belopp än dittills utgått, och tillstyrkte jag anvisande av ett belopp av 13,000 kronor. Med bifall till ett i enlighet härmed av Kungl. Maj:t framlagt förslag anvisade riksdagen för innevarande budgetår ett till detta belopp förhöjt anslag.

Jämväl för budgetåret 1932/1933 anser jag anslag böra uppföras i riksstaten såsom understöd åt jordbrukstekniska föreningen. Vidkommande anslagsbeloppets storlek finner jag mig med hänsyn till föreningens stora betydelse kunna för nästkommande budgetår tillstyrka ett till 15.000 kronor förhöjt anslag.»

Med hänsyn till den för jordbruket gagnande verksamhet, som utövas av jordbrukstekniska föreningen, anser sig utskottet böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag om anvisande av ett med 2,000 kronor förhöjt anslag. Utskottet hemställer därför,

Utskottet.

att riksdagen må till understöd åt jordbrukstekniska föreningen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 15,000 kronor.

Sveriges
pomologiska
förening.
[85.]

35:o) **Sveriges pomologiska förening.** Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 85 gjorda framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, till understöd åt Sveriges pomologiska förening för dess verksamhet under kalenderåret 1932 anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 12,000 kronor.

Befrämjande
av avsätt-
ningen av
svensk frukt.
[86.]

36:o) **Befrämjande av avsättningen av svensk frukt.** Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 86 gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, till befrämjande av avsättningen av svensk frukt anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 7,000 kronor.

Befrämjande
av linodling.
[87.]

37:o) **Befrämjande av linodling.** Under punkt 87 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till åtgärder under 1932 för befrämjande av linodling anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 7,000 kronor.

Till åtgärder för främjande av linodling har sedan flera år uppförts anslag. För de senaste budgetåren har detta utgått med ett årligt belopp av 8,000 kronor. Det i riksstaten för innevarande budgetår upptagna anslaget avser kalenderåret 1931.

Anslagsbehovet har år efter år minskats, och *departementschefen* har ansett, att anslaget för nästkommande budgetår kunde begränsas till 7,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet biträder förslaget och hemställer,

att riksdagen må till åtgärder under 1932 för befrämjande av linodling anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 7,000 kronor.

Bidrag till
avlönande av
mejerikon-
sulenter.
[97.]

38:o) **Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter.** Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 97 gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, sasom bidrag till avlönande under år 1933 av mejerikonsulenter anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 67,000 kronor.

39:o) **Bidrag till mejerikonsulenters resor.** Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 98 gjorda framställning hemställer utskottet, *Bidrag till mejerikonsulenters resor.*
[98].

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, till bestridande av och såsom bidrag till resekostnader för mejerikonsulenter, till vilkas avlöning bidrag lämnas av statsmedel, anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 18,000 kronor.

40:o) **Kontroll över fläskexporten.** Under punkt 101 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anordnande av kontroll över fläskexporten anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor. *Kontroll över fläskexporten.*
[101.]

Med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen den 13 mars 1931, nr 204, framställda förslag anvisade riksdagen jämlikt skrivelse den 22 maj 1931, nr 281, för anordnande av kontroll över fläskexporten för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

Enär enligt statsrådsprotokollet nu ifrågavarande kontrollverksamhet icke kan beräknas taga sin början tidigare än under våren 1932, komme det av fjolårets riksdag för ändamålet anvisade reservationsanslaget att endast till viss del tagas i anspråk under innevarande år. Med hänsyn härtill skulle en reservation av ungefär 10,000 kronor vara att påräkna vid ingången av nästkommande budgetår, varför anslagsanvisningen för sagda budgetår skulle kunna begränsas till 5,000 kronor.

Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må för anordnande av kontroll över fläskexporten anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

41:o) **Jordbrukarungdomens förbund.** Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 102 gjorda framställning hemställer utskottet, *Jordbrukarungdomens förbund.*
[102.]

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, såsom statsbidrag till jordbrukarungdomens förbund för främjande av dess verksamhet under kalenderåret 1932 anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 35,000 kronor.

Landsbygdens elektrifiering.
[103.] 42:o) **Landsbygdens elektrifiering.** Under punkt 103 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för främjande av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Från och med 1918 har riksdagen till främjande av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering anvisat extra anslag, vilket alltsedan budgetåret 1926/1927 utgått med 75.000 kronor för år. Från och med budgetåret 1928/1929 har anslaget reservationsanslags natur.

Departementschefen har ansett, att förevarande anslag för nästkommande budgetår kunde upptagas med ett till 50,000 kronor nedsatt belopp.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förslag icke föranleder någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må för främjande av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Byggande av nybyggesvägar.
[109.] 43:o) **Byggande av nybyggesvägar.** Under punkt 109 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom statsbidrag till byggande av nybyggesvägar anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor. (Statsrådsprotokollet sid. 225 och 226.)

Motion. I en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion nr 92 av herr *Selberg m. fl.* har hemställts, att riksdagen måtte med anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nionde huvudtiteln, punkt 109, besluta att såsom statsbidrag till byggande av nybyggesvägar för budgetåret 1932/1933 i stället för äskade 40,000 kronor anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

Vid 1929 års riksdag (prop. nr 196; R. skr. nr 226) antogos bestämmelser, varigenom statsbidrag kan i viss ordning beviljas till byggande av väg till sådant odlingsområde i Norrland och Dalarna, som med hänsyn till storlek, markbeskaffenhet och övriga förhållanden finnes vara väl ägnat att användas till jordbruk och framtida bebyggelse (nybyggesväg). Kungörelse i ämnet har av Kungl. Maj:t utfärdats den 14 juni 1929 (nr 171). Enligt däri meddelade bestämmelser bör statsbidraget i allmänhet icke utgå med mer än en fjärdedel till en tredjedel av den beräknade kostnaden för väganläggningen och må ej för något fall bestämmas till högre belopp än som motsvarar hälften av samma kostnad. Statsbidrag beviljas av vederbörande länsstyrelse och må ej utgå, med mindre vederbörande landsting till byggande av nybyggesvägar anvisat medel, uppgående till minst 15 procent av det belopp, som för ändamålet blivit länet tilldelat av stats-

medel. För ändamålet har av riksdagen för ett vart av budgetåren 1929/1932 anvisats ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Egnahemsstyrelsen har i yttrande till Kungl. Maj:t funnit det högst angeläget, att anslag för ändamålet beviljades. Visserligen finnes ej obetydliga belopp av redan beviljade anslag ännu odisponerade, och med bestämdhet kunde icke förutses, inom vilken tid dessa medel bleve tagna i anspråk för avsett ändamål. *Egnahemsstyrelsen* ville dock såsom sin uppfattning framhålla, att i den mån planläggnings- och övriga förberedande utredningsarbeten för de olika företagen hunne slutföras, efterfrågan på anslag till nybyggesvägar torde komma att högst avsevärt stegras. Då styrelsen ej vore övertygad om, att dessa förarbeten hunne utföras i större utsträckning under den närmaste tiden, hade styrelsen ansett sig böra stanna för att föreslå, att anslaget för budgetåret 1932/1933 upptoges med samma belopp som för innevarande år eller 50,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

Av skäl *egnahemsstyrelsen* anfört ansåge icke heller departementschefen erforderligt att för instundande budgetår räkna med större medelsåtgång än 50,000 kronor. Med hänsyn till att beträffande övriga av anslaget berörda län än de nordligaste dittills beviljade medel allenast i mindre omfattning tagits i anspråk hade Kungl. Maj:t begränsat anvisningen för innevarande budgetår till 40,000 kronor. Härav hade icke mindre än 35,000 kronor anvisats för de två nordligaste länen. Då sålunda å anslaget uppkommit en behållning av 10,000 kronor, vilken med ganska stor sannolikhet icke komme att tagas i anspråk under innevarande budgetår, skulle för budgetåret 1932/1933 erfordras anslagsanvisning av allenast 40,000 kronor.

I Kungl. Maj:ts förevarande framställning har medelsbehovet beräknats till samma belopp som för innevarande budgetår eller 50,000 kronor. Med hänsyn till att å anslaget uppkommit en reservation å 10,000 kronor har emellertid den nya anslagsanvisningen ansetts kunna begränsas till 40,000 kronor. I den väckta motionen åter har på grund av det enligt statsrådsprotokollet ineliggande stora antalet ansökningar om bidrag från Västerbottens och Norrbottens län anslaget upptagits till 75,000 kronor. I betraktande av vad *egnahemsstyrelsen* och departementschefen i ärendet anfört och då med det av Kungl. Maj:t äskade anslaget för budgetåret 1932/1933 behovet i förevarande avseende torde kunna tillgodoseas i samma omfattning som för löpande budgetår, anser sig utskottet icke böra förorda anvisande av större anslag än Kungl. Maj:t föreslagit.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning och med avslag å motionen II:92, såsom statsbidrag till byggande av nybyggesvägar anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

Utskottet.

Odlings- och
byggnads-
hjälp åt inne-
havare av odlingslägenheter m. fl.
[110.]

44:0) **Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.** I förslaget till riksstat för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t upptagit ordinarie förslagsanslaget till odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl. med oförändrat belopp, 200,000 kronor.

Under förevarande punkt 110 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva 1) att domänstyrelsen må av sagda anslag använda erforderligt belopp till inköp av cement till byggnadsföretag åt innehavare av skogstorp, odlingslägenheter och kronotorp, i fall då virke från kronans skogar eljest skolat komma till användning vid berörda företag; 2) att Kungl. Maj:t må, där så finnes skäligt, ombesörja omföring till s. k. fjällägenheter av skogstorp och odlingslägenheter å kronoparker eller överloppsmarker ovan odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens län; samt 3) att innehavare av nyttjanderätt till skogstorp och odlingslägenheter må befrias från skyldighet att ansvara för annan från och med år 1931 å fastigheten belöpande skatt och allmän tunga än vägunderhåll in natura och vägskatt.

Sedan åtskilliga år är i riksstaten uppfört ett ordinarie förslagsanslag till odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl. Anslaget, som för budgetåret 1930/1931 var uppfört till 225,000 kronor, minskades för innevarande budgetår till 200,000 kronor. Rörande anslagets användning hava i fråga om *odlingshjälp* bestämmelser meddelats i Kungl. Maj:ts brev till domänstyrelsen den 29 maj 1891 (Sv. förf.-saml. nr 29) angående upplåtande av odlingslägenheter å kronoparker i Norrbottens län samt i kungörelserna den 27 maj 1904 (nr 21 sid. 4) angående upplåtande av odlingslägenheter å kronoparker i Västerbottens och Norrbottens län och den 18 juni 1909 (nr 69) angående upplåtande av odlingslägenheter å kronoparker och överloppsmarker i de sex nordligaste länen ävensom i Kungl. Maj:ts brev till domänstyrelsen och lantbruksstyrelsen den 18 juni 1909 och den 18 februari 1910, till statskontoret den 21 juni 1912 samt till lantbruksstyrelsen den 20 januari 1915 angående upplåtande av nybyggeslägenheter å vissa delar av Alträsk och Svanå kronoparker samt f. d. Selets stockfångstskog m. m. Föreskrifter om *tilläggsbidrag* till dem, som jämlikt nämnda kungörelser och brev äro berättigade till odlingshjälp, finnas meddelade i kungörelsen den 20 juni 1918 (nr 448) med däri genom kungörelsen den 4 juni 1920 (nr 260) gjord ändring, och, såvitt angår Alträsk nybyggesområde, i Kungl. Maj:ts brev till statskontoret samma dagar. I fråga om *byggnadshjälp* från anslaget äro bestämmelser givna i Kungl. Maj:ts brev den 11 juni 1926 till länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län, avseende innehavare av fjällägenheter, vilka jämlikt kungörelsen den 3 juni 1915 (nr 169) upplåtits eller komma att upplåtas ovan odlingsgränsen i förenämnda läns lappmarker. Slutligen skola från anslaget gäldas *odlings- och byggnadshjälp* dels enligt kungörelsen den 14 juni 1929 (nr 170) angående upplåtande av krono-

torp å vissa kronoparker m. m., dels ock enligt av Kungl. Maj:t i fråga om nybyggesupplåtelser å Alträskis kolonisationsområde den 14 juni 1929 beslutade bestämmelser om viss ändring av de i brevet den 18 juni 1909 meddelade stadganden samt i reglementet för Alträskis nybyggesnämnd den 21 juni 1912 ävensom om ytterligare odlingsbidrag till innehavare av redan upplåtna nybyggeslägenheter.

I anledning av ett flertal framställningar från innehavare av skogstorp å kronomark ovan odlingsgränsen att få torpen upplåtna enligt för fjälllägenhetsupplåtelser gällande grunder anmodade den 15 januari 1927 dåvarande chefen för jordbruksdepartementet domänstyrelsen att verkställa utredning, huruvida och på vilka villkor möjlighet skulle kunna beredas sådana innehavare av skogstorp att få torpet med avseende å upplåtelsen omfört till fjällägenhet, samt att därmed och med det förslag, som därav kunde föränledas, inkomma till departementet. Då domänstyrelsen mottog berörda uppdrag, hade särskilda sakkunniga, vilka enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande av domänstyrelsen tillkallats att biträda vid utredningen rörande upplåtelser av skogstorp och odlingslägenheter å kronoparker och överloppsmarker i de sex nordligaste länen, ännu icke slutfört sitt arbete. Sedan domänstyrelsen anmodat de sakkunniga att avgiva yttrande jämväl i anledning av departementschefens ifrågavarande framställning, avgavs sådant yttrande den 2 juli 1927.

Beträffande det begärda medgivandet att använda erforderligt belopp till inköp av cement till byggnadsföretag å innehavare av skogstorp, odlingslägenheter och kronotorp, i fall då virke från kronans skogar eljest skolat komma till användning vid berörda företag, avses därmed att domänstyrelsen må erhålla rätt att för det ändamål, varom här är fråga, äriligen av omförmälda anslag använda det belopp, styrelsen finner erforderligt. Kungl. Maj:ts
förelag.

I fråga om omföring till s. k. fjälllägenheter av skogstorp och odlingslägenheter å kronoparker eller överloppsmarker ovan odlingsgränsen i Norrbottens och Västerbottens län har departementschefen anfört följande.

»Domänstyrelsen har förordat omföring av skogstorp och odlingslägenheter ovan odlingsgränsen till s. k. fjälllägenheter. Den viktigaste skillnaden mellan å ena sidan de villkor, enligt vilka upplåtelser skett av skogstorp och odlingslägenheter enligt brevet den 29 maj 1891 samt kungörelserna den 27 maj 1904 och den 18 juni 1909, samt å andra sidan villkoren för upplåtelser av fjälllägenheter enligt kungörelsen den 3 juni 1915 torde vara arrendeavgiftens olika storlek i det ena och i det andra fallet. För fjälllägenheter utgår arrendet som regel med avsevärt lägre belopp än det efter frihetsårens slut för innehavare av skogstorp och odlingslägenheter stadgade. En annan olikhet, som jämväl torde böra bemärkas, är, att innehavare av fjällägenhet aldrig kan komma i åtnjutande av odlingshjälp och ej heller äger ovillkorlig rätt till annat statsunder-

stöd. Dock kan från och med budgetåret 1926/1927 enligt Kungl. Maj:ts brev den 11 juni 1926 byggnadshjälp beviljas fjällägenhetsinnehavare.

Såsom domänstyrelsen framhållit torde möjligheterna till avkastning i allmänhet vara väsentligt mindre beträffande lägenheter belägna ovan odlingsgränsen än i fråga om lägenheter nedom sagda gräns. Det torde sålunda få anses skäligt, att arrendet bestämmes till lägre belopp för förstnämnda lägenheter än för de sistnämnda. Före tillkomsten av 1915 års kungörelse tillämpades emellertid samma grunder vid fastställandet av arrendet för lägenheter såväl ovan som nedom odlingsgränsen. Sålunda skulle enligt kungörelsen den 18 juni 1909 arrendet alltid bestämmas till 3.6 procent av dels det kapitalvärde, lägenheten ansågs äga ouppodlad och obebyggd med den rätt till byggnadsvirke, som tillkom lägenhetsinnehavaren enligt kungörelsen, dels ock den odlingshjälp, som utgick för lägenheten. Följden har blivit, att arrendeavgifterna för åtskilliga lägenheter ovan odlingsgränsen fastställts till alltför höga belopp i förhållande till avkastningen från samma lägenheter. Oskäligheten härav framstår särskilt skarpt vid jämförelse med lägenheter nedom odlingsgränsen och fjällägenheter. Ur dessa synpunkter torde en omföring till fjällägenheter av skogstorp och odlingslägenheter ovan odlingsgränsen icke kunna anses annat än i överensstämmelse med billighet. Vid sådan omföring kan arrendeavgiftens storlek bestämmas efter vad med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet kan finnas skäligt.

Med anledning av vad de av domänstyrelsen tillkallade sakkunniga i sitt av mig förut omnämnda utlåtande i denna fråga anfört rörande det fall, att lägenhetsinnehavare, som önskar omföring av lägenheten till fjällägenhet, åtnjutit statsbidrag för lägenheten, må framhållas, att jämväl innehavare av fjällägenhet numera kan utfå byggnadsbidrag. För övrigt torde frågan om och på vilka villkor ett skogstorp eller en odlingslägenhet ovan odlingsgränsen skall upplåtas såsom fjällägenhet få bedömas från fall till fall. Det synes mig härvid, som måste särskilda krav uppställas för medgivande av omföring under löpande arrendeperiod. Om åter arrendetiden är ute och arrendatorn avstår från sin optionsrätt men begär få lägenheten upplåten som fjällägenhet, torde vid frågans avgörande även böra beaktas möjligheten av att i stället avsätta lägenheten för upplåtelse åt lappar enligt kungörelsen den 18 juli 1928 angående grunder för upplåtelse åt lappar av lägenheter å kronomark.

I detta sammanhang vill jag uttala, att jag icke kan dela de sakkunnigas mening rörande lämpligheten av att uppsikten över fjällägenheter överflyttas från länsstyrelserna till domänstyrelsen. Jag får härutinnan hänvisa till att jämväl enligt nyss omförmälda kungörelse den 18 juli 1928 lägenhet, som upplåtes ovanför odlingsgränsen, skall stå under tillsyn av vederbörande länsstyrelse.

Av vad jag anfört torde framgå, att jag ansluter mig till domänstyrelsens åsikt, att omföring av skogstorp och odlingslägenheter till fjällägenheter bör få äga rum. — — —»

Vidkommande frågan om *kronans övertagande i vissa fall av skogstorpares och odlingslägenhetsinnehavares skattskyldighet* har departementschefen anfört följande.

»Såsom framgår av min förut lämnade redogörelse har innehavare av skogstorp eller odlingslägenhet enligt brevet den 29 maj 1891 samt kungörelserna den 27 maj 1904 och den 18 juni 1909 tillförsäkrats frihet från skatter och onera för fastigheten under viss tid, de s. k. frihetsåren. Efter utgången av sagda år torde i fråga om skyldighet att ansvara för berörda pålagor böra tillämpas de härutinnan vid tiden för avtalets ingående gällande, i allmänhet om arrende i lag givna föreskrifter. I sådant hänseende gällde för tiden till den 1 januari 1929, då lagen den 28 september 1928 om ändring av 2 kap. 23 § i lagen om nyttjanderätt till fast egendom trädde i kraft, att arrendatorn såsom regel skulle svara för all skatt och annan allmän tunga, som utgick för fastigheten, dock att, om under arrendetiden ny sådan skatt eller tunga tillkom, jordägaren själv skulle svara därför. Emellertid besvarades före den 1 januari 1921 de kronan tillhöriga fastigheter, varom här är fråga, icke av andra skatter och onera än vägs katt och vägunderhåll in natura, med undantag likväl för fastigheter, inköpta åt kronan före 1874 års början, vilka nämligen skulle upptagas till kommunal beskattning i full utsträckning. Från och med den 1 januari 1921 åter, då förordningen den 19 november 1920 (nr 759) om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 (nr 116) angående beviljning av fast egendom samt av inkomst trädde i kraft, är kronan helt skattskyldig till kommun jämväl för övriga fastigheter. En följd härav har blivit, såsom framgår av vad domänstyrelsen i sin den 7 januari 1931 till Kungl. Maj:t inkomna skrift anfört, att efter utgången av frihetsåren innehavare av skogstorp och odlingslägenheter i skattehänseende äro olika ställda, beroende på *dels* huruvida kronans förvärv av den upplåtna fastigheten ägt rum före eller efter 1874 års början, *dels* ock huruvida upplåtelse eller överlåtelse av fastigheten skett före eller efter den 1 januari 1921. Har kronans fastighetsförvärv skett före år 1874 och arrendekontraktet upprättats tidigare än den 1 januari 1921, behöver arrendatorn ej ansvara för andra skatter eller onera för fastigheten än vägs katt och vägunderhåll in natura. Har kronan inköpt fastigheten efter 1874 års början eller är arrendekontraktet upprättat efter den 1 januari 1921, torde däremot arrendatorn som regel vara pliktig ansvara för all fastigheten ävilande skatt och tunga. Undantag härifrån torde förekomma i vissa fall, där kontrakten upprättats efter den 1 januari 1929. Sagda dag trädde nämligen, såsom nämnts, lagen om ändring av 2 kap. 23 § i lagen om nyttjanderätt till fast egendom i kraft, varigenom ansvaret för fastighetens skatter och onera utom vägunderhåll in natura och vägs katt överflyttades från arrendatorn till jordägaren. Enligt vad domänstyrelsen meddelat har emellertid, på grund av styrelsens beslut, i arrendekontrakt rörande odlingslägenheter, upprättade under tiden

från och med slutet av år 1928 till den 18 oktober 1930, inryekts bestämmelse av innehåll, att sagda ansvar skulle åvila arrendatorn. Beträffande de nyttjanderättsupplåtelser, som skett enligt dessa kontrakt, är sålunda det nya stadgandet i 2 kap. 23 § i lagen om nyttjanderätt till fast egendom utan verkan. Först genom beslut den 18 oktober 1930 har domänstyrelsen föreskrivit, att vid utarrendering av jordbruksfastigheter under styrelsens förvaltning berörda stadgande skall vinna tillämpning.

Den olikhet i skattebelastning, som enligt vad jag nu anfört uppstår för de olika innehavarna av skogstorp och odlingslägenheter, uppväges icke av lägre avgälder eller andra förmåner i arrendevillkoren för de mera skattetyngda arrendatorerna. Detta förhållande synes icke helt rättvist. I likhet med domänstyrelsen anser jag, att en utjämning här bör äga rum. Spörsmålet torde enklast lösas på det av domänstyrelsen föreslagna sätt, eller att innehavare av skogstorp eller odlingslägenhet, som efter frihetsårens utgång är skyldig ansvara för all skatt och annan allmän tunga för fastigheten, befrias från skyldigheten härutinnan i vidare mån än vad angår vägskatt och vägunderhåll in natura. Härigenom vinnes också, såsom domänstyrelsen framhållit, överensstämmelse med de regler, vilka komma att gälla för innehavare av kronatorp. Kungörelsen den 14 juni 1929 angående upplåtande av kronatorp å vissa kronoparker m. m. trädde i kraft den 1 juli 1929. Å upplåtelser enligt denna kungörelse blir följaktligen stadgandet i 2 kap. 23 § i lagen om nyttjanderätt till fast egendom enligt dess den 28 september 1928 ändrade lydelse tillämpligt. Kronotorpare blir alltså jämväl efter frihetsårens utgång fri från ansvar för annan skatt och allmän tunga för torpet än vägskatt och vägunderhåll in natura.»

Någon förändring i anslagsbeloppet har icke ifrågasatts, vilket sålunda torde uppföras med oförändrat belopp, 200.000 kronor.

Utskottet.

Då utskottet funnit övertygande skäl hava anförts för vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, anser sig utskottet böra tillstyrka Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning. Utskottet hemställer sålunda,

- 1) att riksdagen må medgiva
 - a) att domänstyrelsen må av ordinarie förslagsanslaget till odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl. använda erforderligt belopp till inköp av cement till byggnadsföretag åt innehavare av skogstorp, odlingslägenheter och kronatorp, i fall då virke från kronans skogar eljest skolat komma till användning vid berörda företag;
 - b) att Kungl. Maj:t må, där så finnes skäligt, ombesörja omföring till s. k. fjällägenheter av skogstorp och odlingslägenheter å kronoparker eller överlopps-

marker ovan odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens län; samt

c) att innehavare av nyttjanderätt till skogstorp och odlingslägenheter må befrias från skyldighet att svara för annan från och med år 1931 å fastigheten belöpande skatt och allmän tunga än vägunderhåll in natura och vägs katt.

2) att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppföra *ordinarie förslagsanslaget* till odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl. med oförändrat belopp 200,000 kronor.

45:o) **Kolonisationsverksamheten å Alträskis kolonisationsområde.** Under punkt 112 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till gäldande av vissa av kolonisationsverksamheten å Alträskis kolonisationsområde i Norrbottens län föranledda utgifter anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 3,900 kronor.

*Kolonisations-
verksamheten
å Alträskis
kolonisations-
område.
[112.]*

För innevarande budgetår har riksdagen för motsvarande ändamål anvisat ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning föranleder ingen utskottets erinran. Utskottet hemställer därför,

Utskottet.

att riksdagen må till gäldande av vissa av kolonisationsverksamheten å Alträskis kolonisationsområde i Norrbottens län föranledda utgifter anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 3,900 kronor.

46:o) **Undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket.** Under punkt 117 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1932/1933 anvisa a) till avlöningar vid undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket ett extra förslagsanslag av 24,500 kronor, b) till driftkostnader för nämnda anstalt ett extra reservationsanslag av 6,600 kronor.

*Undersök-
nings- och
försöksanstalt
för sötvattens-
fisket.
[117.]*

Vid 1930 års riksdag (prop. nr 264; R. skr. nr 323) beslöts upprättande med anlitande av en av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse gjord donation av en central anstalt för undersöknings- och försöksverksamhet på sötvattensfiskets område. Kostnaderna för avlöningar vid anstalten och driften av densamma skulle bestridas av statsmedel, därvid räknades med 24,500 kronor för avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid anstalten samt 15,000 kronor i driftkostnader, allt för helt år. Under antagande att anstaltens verksamhet skulle i full utsträckning begynna först den 1 oktober 1931 beviljade fjolårets riksdag för budgetåret 1931/1932 dels ett extra förslagsanslag av 21,000 kronor till avlöningar, dels ock ett extra reservationsanslag av 11,200 kronor till driftkostnader.

Anstalten har förlagts till Lovön i Mälaren.

Den för budgetåren 1932/1933 gjorda anslagsberäkningen ansluter sig till vad som i ämnet beslöts vid 1930 års riksdag. Anslaget till driftkostnader har kunnat begränsas till 6,600 kronor på grund av att en reservation å 8,400 kronor beräknas förefinnas å motsvarande anslag för innevarande budgetår.

Utskottet. Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må för budgetåret 1932/1933 anvisa

a) till avlöningar vid undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket ett extra förslagsanslag av 24,500 kronor,

b) till driftkostnader för nämnda anstalt ett extra reservationsanslag av 6,600 kronor.

Fiskets be-
främjande i
de särskilda
orterna.

[118.]

47:o) Fiskets befrämjande i de särskilda orterna. Under punkt 118 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att höja ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, nu 122,500 kronor, med 2,500 kronor till 125,000 kronor.

I riksstaten för budgetåret 1929/1930 var ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna uppfört med 78,500 kronor. I proposition nr 264 till 1930 års riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag till vissa åtgärder för upphjälpande av sötvattensfisket m. m. Med bifall till vad Kungl. Maj:t därutinnan föreslagit höjde riksdagen förevarande anslag till 122,500 kronor, med vilket belopp anslaget upptagits jämväl för budgetåret 1931/1932. Av detta belopp beräknades 71,000 kronor såsom bidrag till avlöning och resor åt 30 länsfiskeritjänstemän. Beräkningen avsåg i runda tal 45,000 kronor såsom bidrag till avlöningar och 26,000 kronor till reseersättningar. I enlighet med propositionens innebörd är i kungörelsen den 27 juni 1930 (nr 295) angående statsbidrag till vissa åtgärder för fiskerinäringens befrämjande med däri genom kungörelsen nr 367/1930 vidtagen ändring föreskrivet, att bidrag från oförmälda anslagspost å 71,000 kronor må utgå allenast för sådan hos hushållningssällskap anställd fiskeritjänsteman, som åtnjuter en lön — förekommande dyrtids- och ålderstillägg däri inräknade — av minst 2,800 kronor samt uppfyller av lantbruksstyrelsen föreskrivna kompetensfordringar. Statsbidraget utgår med hälften av de medel, som för ändamålet använts, under iakttagande dock att bidrag till fiskeritjänstemans lön ej får överstiga 1,800 kronor för år.

Vid beräkningen av den i förevarande anslag för innevarande budgetår ingående posten bidrag till länsfiskeritjänstemännens löner och resor inbegreps icke något bidrag till Hallands läns hushållningssällskap, hos vilket sällskap då icke fanns anställd någon länsfiskeritjänsteman. Den nu ifrågasatta anslagshöjningen avser att bereda medel för möjliggörande

av statsbidrag till avlöning och resor för en länsfiskeritjänsteman jämväl inom nämnda hushållningssällskaps område, där numera vore anställd en sådan fiskeritjänsteman med lön i enlighet med gällande föreskrifter för statsbidrag. I ärendet har vitsordats, att fiskerinäringen i Halland vore i mycket stort behov av en fiskeriinstruktör, särskilt för att genom en utvidgad laxodling söka bibehålla och i möjligaste mån upphjälpa laxfisket inom länet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må höja ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, nu 122,500 kronor, med 2,500 kronor till 125,000 kronor.

48:o) **Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.** Under punkt 119 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, nu 36,000 kronor, med 10,000 kronor till 26,000 kronor.

*Befrämjande
i allmänhet
av fiskeri-
näringen.
[119.]*

Ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen är enligt beslut av 1930 års riksdag (se prop. nr 264) uppfört med 36,000 kronor. Från anslaget, vilket är ställt till Kungl. Maj:ts omedelbara disposition, bestridas diverse utgifter till fiskerinäringens befrämjande såsom driftkostnader för Borenhults fiskodlingsanstalt (ungefär 10,000 kronor), understöd för viss undervisning och föreningsverksamhet på fiskets område m. m.

Driftkostnader vid statens fiskeriförsöksstation vid Kälarna samt bidrag till driftkostnader vid åtskilliga enskilda fiskodlinganstalter utgå numera från de jämlikt stadgande i 2 kap. 10 § vattenlagen inflytande vattenavgifter för befrämjande av fisket inom landet i allmänhet. Då dessa avgifter synts kunna bestrida även driftkostnaderna för Borenhults fiskodlingsanstalt, har nu ifrågakvarande anslag ansetts kunna minskas med motsvarande belopp eller till 26,000 kronor.

Utskottet, som biträder förslaget, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, nu 36,000 kronor, med 10,000 kronor till 26,000 kronor.

49:o) **Främjande av fiske på avlägsna fiskevatten.** Under punkt 120 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för lämnande av understöd för främjande av fiske på avlägsna fiskevatten anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

*Främjande
av fiske på
avlägsna
fiskevatten.
[120.]*

Vid 1931 års riksdag (prop. nr 174; R. skr. nr 190) anvisades för lämnande av understöd för främjande av fiske på avlägsna fiskevatten för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Med hänsyn till att en reservation av 10,000 kronor syntes komma att uppstå å det för innevarande budgetår anvisade anslaget har för budgetåret 1932/1933 ett anslag av 40,000 kronor ansetts vara tillfyllest.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för lämnande av understöd för främjande av fiske på avlägsna fiskevatten anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

Södra Sveriges fiskeriförening. 50:o) **Södra Sveriges fiskeriförening.** Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 121 gjorda framställning hemställer utskottet, [121.]

att riksdagen må liksom för innevarande budgetår till understöd åt södra Sveriges fiskeriförening anvisa för budgetåret 1932/1933 såsom extra anslag

a) såsom bidrag till föreningens upplysningsverksamhet 8,650 kronor;

b) såsom bidrag till föreningens fiskeribiologiska undersöknings-, försöks- och fiskodlingsverksamhet 16,750 kronor eller tillhopa 25,400 kronor.

Hydrografisk biologiska kommissionens undersökningar, vissa havshydrografiska mätningar samt Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydrografisk-biologisk centralanstalt. 51:o) **Hydrografisk-biologiska kommissionens undersökningar, vissa havshydrografiska mätningar samt Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydrografisk-biologisk centralanstalt.** Under punkt 122 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1932/1933 anvisa a) till omkostnader för de av svenska hydrografisk-biologiska kommissionen bedrivna undersökningar av de Sverige omgivande haven ett extra reservationsanslag av 63,000 kronor, b) till omkostnader för vissa av kommissionen från nautisk-meteorologiska byrån övertagna havshydrografiska mätningar m. m. ett extra reservationsanslag av 8,500 kronor, c) till täckande av Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydrografisk-biologisk centralanstalt med laboratorium ett extra anslag av 10,000 kronor. [122.]

Departementschefen har vidkommande förstnämnda anslagspost anfört följande.

»Såsom kommissionen erinrat förutsattes förlidet år vid beräkning av anslaget till kommissionens egen verksamhet för budgetåret 1931/1932 (se IX H. T. 1931, sid. 349), att avlöningen till andre assistenten vid den

fiskeribiologiska avdelningen, vilken samtidigt var extra fiskeristipendiat, skulle, inbegripet stipendiatarvode å (2,500 + 500 =) 3,000 kronor, uppgå till 5,850 kronor förutom dyrtidstillägg. Då enligt vad kommissionen nu upplyst ifrågavarande befattning icke längre innehaves av person, som tillika är fiskeristipendiat, lär man icke kunna undgå att för budgetåret 1932/1933 räkna med en höjning å 2,500 kronor i det i kommissionens stat upptagna lönebeloppet för andre assistenten. Likaså anser jag berättigat, att det extra biträdet och den extra vaktmästaren å havsfiske-laboratoriet, vilka enligt vad kommissionen upplyst innehaft sina befattningar i tre år, i likhet med vad som under motsvarande förhållanden tillkommer andra med dem jämförliga befattningshavare erhålla vardera en första löneförhöjning å 138 kronor. Lönerna för dessa torde sålunda böra uppföras med respektive 1,974 kronor och 2,112 kronor. I betraktande av den väsentliga ökning, som anslaget till de av hydrografisk-biologiska kommissionen bedrivna undersökningarna undergått under senaste åren, och då det nuvarande statsekonomiska läget tvingar till sträng sparsamhet, anser jag mig emellertid icke kunna ifrågasätta någon mot de tillstyrkta förhöjda posterna svarande anslagsökning, utan torde vid utgiftsstatens slutliga fastställande på andra poster erforderliga inknappningar böra vidtagas. I anslutning till det nu anförda torde ifrågavarande anslag böra för budgetåret 1932/1933 upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår eller 63,000 kronor.»

I övrigt innefattar Kungl. Maj:ts förslag en sänkning med 500 kronor av anslaget till de från nautisk-meteorologiska byrån övertagna arbetena.

Vad departementschefen i ärendet anført föranleder icke någon erinran från utskottets sida. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må för budgetåret 1932/1933 anvisa

a) till omkostnader för de av svenska hydrografisk-biologiska kommissionen bedrivna undersökningar av de Sverige omgivande haven ett extra reservationsanslag av 63,000 kronor,

b) till omkostnader för vissa av kommissionen från nautisk-meteorologiska byrån övertagna havshydrografiska mätningar m. m. ett extra reservationsanslag av 8,500 kronor,

c) till täckande av Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydrografisk-biologisk centralanstalt med laboratorium ett extra anslag av 10,000 kronor.

Skogshushållning i allmänhet.

52:o) **Skogshushållning i allmänhet.** I förslaget till riksstat för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t uppfört ordinarie reservationsanslaget till skogshushållning i allmänhet med oförändrat belopp, 20,700 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppföra ordinarie reservationsanslaget till skogshushållning i allmänhet med oförändrat belopp, 20,700 kronor.

Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar. [138.]

53:o) **Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar.** Under punkt 138 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, för vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar beräkna för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 15 januari 1932 avlåten till utskottet hänvisad proposition nr 29 föreslagit riksdagen att för utlämnande, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkta grunder, av statsbidrag för vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

Beträffande denna framställning har riksdagen redan fattat beslut, varom utskottet härigenom velat

erinra.

Utgifter för naturskyddsändamål. [140.]

54:o) **Utgifter för naturskyddsändamål.** Under punkt 140 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1932/1933 anvisa såsom särskilda extra reservationsanslag a) till kostnader för nationalparker 3 000 kronor; b) till vetenskapsakademiens förvaltning av naturskyddsärenden 6,800 kronor.

Allt sedan 1921 (se IX H. T. 1920 p. 123) har i riksstaten å extra stat under titel utgifter för naturskyddsändamål varit uppförda två reservationsanslag, det ena avsett till bestridande av kostnader för nationalparker och det andra till gäldande av kostnader för vetenskapsakademiens förvaltning av naturskyddsärenden. För budgetåret 1931/1932 är det förra anslaget upptaget till 3,000 kronor och det senare till 6,800 kronor.

Departementschefen har anfört följande.

»Vad angår vetenskapsakademiens framställning om erhållande av medel till belopp av 1,455 kronor för utförande av vissa reparationer av byggnaderna å Åholmen, vilken jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 13 juni 1913 av kronan mottagits som donation och såsom naturskyddsområde ställts under akademiens vård och förvaltning, synes det mig med hänsyn till

beloppets ringa storlek vara onödigt att för ändamålet i riksstaten uppföra ett särskilt anslag. Däremot har jag intet att erinra mot att förberörda besparing av i runt tal 635 kronor å det för reparationer av vissa byggnader å Ängesö nationalpark för budgetåret 1928/1929 anvisade anslagsbeloppet användes för de nu ifrågasatta reparationerna. Därest riksdagen intet har att häremot erinra, torde Kungl. Maj:t framdeles böra lämna det av akademien i nämnda hänseende begärda medgivandet samt därvid tillika av nionde huvudtitelns anslag till extra utgifter anvisa för reparationerna erforderligt ytterligare belopp.»

Utskottet, som icke har något att erinra mot vad departementschefen i ärendet anfört, tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning och hemställer följaktligen,

Utskottet.

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, för budgetåret 1932/1933 anvisa såsom särskilda extra reservationsanslag

a) till kostnader för nationalparker 3,000 kronor;

b) till vetenskapsakademiens förvaltning av naturskyddsärenden 6,800 kronor.

55:o) **Lantmäterikontoren i länen.** Under punkt 144 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen a) godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933; b) vid bifall härtill höja ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen, nu 569,600 kronor, med 51,300 kronor till 620,900 kronor. (Statsrådsprotokollet sid. 329/348.)

Lantmäterikontoren i länen
[144.]

Det av departementschefen förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat har följande utseende.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i> kronor	343,200
Vikariatsersättning, <i>förslagsanslag</i>	» 10,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 241,300
	<hr/>
	<i>förslagsanslag</i> kronor 594,500.

I den för lantmäterikontoren gällande övergångsstaten, vilken slutar på 26,450 kronor, ifrågasättes ej ändring.

Det sålunda förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat innebär i jämförelse med den för innevarande budgetår gällande staten, att posten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. höjts från 190,000 kronor med 51,300 kronor till 241,300 kronor. Höjningen hänför sig till att den efter tillkomsten av nya jorddelningslagen successivt skeende ökningen av göromålen å lantmäterikontoren medfört en utökning av den där-

Innebörden av Kungl. Maj:ts förslag.

städes anställda extra-ordinarie personalen ävensom att arbetet beträffande betryggande vård och konservering av lantmäterikontorens dyrbara kartmaterial krävde ökad personal och därmed ökade kostnader.

Departementschefen, som i statsrådsprotokollet lämnat redogörelse för bland annat ett av särskilda sakkunniga (lantmätarelönesakkunniga) framlagt förslag, har beträffande anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal anfört bland annat, att det genom utredningen torde få anses fastslaget, att tillämpningen av den nuvarande jorddelningslagen krävde en ökning av det för avlöning till icke-ordinarie personal å lantmäterikontoren för innevarande budgetår anvisade anslagsbeloppet. Förenämnda sakkunniga hade sålunda framhållit, att det skulle bliva allmänheten och särskilt de personer, som skaffade sig jordbrukslägenheter eller bostadsfastigheter eller vilkas jord bleve föremål för skifte, som ytterst komme att bliva lidande, om lantmäterikontoren icke kunde någorlunda snabbt fullgöra de uppgifter i fråga om fastighetsbildningen, som ålagts dem genom berörda lagstiftning.

Beträffande anslagets beräknande kunde departementschefen i huvudsak ansluta sig till de sakkunnigas förslag, mot vilket han endast i följande avseende hade någon erinran att framställa. Såsom i ärendet erinrats utginge de högsta ersättningsbeloppen till distriktslantmätare och extra lantmätare vid tjänstgöring såsom extra assistenter å lantmäterikontoren med 350 respektive 225 kronor. Departementschefen ansåge sig icke böra ifrågasätta någon ändring härutinnan, enär möjlighet i varje fall icke borde vara lantmäteristyrelsen betagen att, då särskilda förhållanden därtill föranledde, låta ersättning utgå med dessa högsta belopp. Emellertid syntes honom anledning icke föreligga att *genomsnittligt* räkna med högre månadsbelopp än 300 kronor för distriktslantmätare och 175 kronor för extra lantmätare vid förordnande som extra assistenter å lantmäterikontoren. I detta sammanhang ansåg sig departementschefen böra nämna, att distriktslantmätare, som förordnades som amanuens hos lantmäteristyrelsen, enligt gällande bestämmelser icke ägde uppbära högre ersättning än 3,200 kronor för år räknat motsvarande ett månadsarvode av 267 kronor.

Utskottet.

Av utredningen i ärendet framgår, att den ifrågasatta ökningen i anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilken står i samband med den nya jorddelningslagstiftningen, är av omständigheterna oundgängligen påkallad. Departementschefen har icke velat ifrågasätta någon förändring i de högsta ersättningsbelopp, som för närvarande kunna utgå till distriktslantmätare och extra lantmätare vid förordnande som extra assistenter å lantmäterikontor, eller för extra lantmätare 225 kronor för månad. Med utgångspunkt emellertid bland annat från att extra lantmätare liksom distriktslantmätare under sådant förordnande även åtnjöte tillskott till dyrtidstillägg på grund

av inkomster för arbete enligt gällande lantmäteritaxa beräknad för extra lantmätare till 2,400 kronor för år räknat har han ansett anledning icke föreligga att genomsnittligt räkna med högre månadsbelopp för extra lantmätare under förordnande såsom extra assistent än 175 kronor för månad. Enligt vad som blivit för utskottet upplyst från lantmäteristyrelsen utbetalas emellertid icke något tillskott till dyrtidstillägg till extra lantmätare vid dylikt förordnande. Även om vid sådant förhållande det genomsnittliga månadsarvodet torde böra beräknas till något högre belopp än det av departementschefen angivna synes med hänsyn till den jämförelsevis obetydliga merutgift, varom här kan bliva fråga, och i betraktande av att förevarande anslagspost har förslagsanslags natur icke erforderligt företaga någon ytterligare höjning av densamma. Utskottet, som i övrigt helt ansluter sig till vad departementschefen i statsrådsprotokollet anfört, tillstyrker sålunda Kungl. Maj:ts förevarande framställning. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må

a) godkänna det av departementschefen förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

b) vid bifall härtill höja ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen, nu 569,600 kronor, med 51,300 kronor till 620,900 kronor.

56:o) **Avlöningar åt förste assistenter och assistenter vid lantmäterikontoren i länen.** Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 145 gjorda framställning hemställer utskottet,

*Avlöningar
åt förste
assistenter
och assisten-
ter vid lant-
mäterikon-
toren i länen.*
[145.]

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, till avlöningar åt förste assistenter och assistenter vid lantmäterikontoren i länen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 78,100 kronor.

57:o) **Reseersättningar vid lantmäteriväsendet.** Under punkt 151 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till reseersättningar vid lantmäteriväsendet anvisa för budgetåret 1932/1933 såsom särskilda extra förslagsanslag a) till reseersättningar åt befattningshavare vid lantmäteristyrelsen och vid lantmäterikontoren i länen 20,000 kronor, b) till reseersättningar åt lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, 800,000 kronor eller tillhoppa 820,000 kronor.

*Reseersätt-
ningar vid
lantmäteri-
väsendet.*
[151.]

Före budgetåret 1931/1932 bestredos statsverkets utgifter för tjänstesor vid lantmäteriväsendet till huvudsaklig del från nionde huvud-

titelns ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentsersättningar. I enlighet med ett av en inom finansdepartementet tillkallad sakkunnig framlagt förslag om utbrytande ur huvudtitlarnas allmänna reseanslag av resekostnaderna för vissa grupper av förrättningsmän uppfördes av 1931 års riksdag (se IX H. T. 1931 p. 148) särskilda anslag för reseersättningar till lantmäteriväsendet. Sålunda anvisades för budgetåret 1931/1932 såsom extra förslagsanslag *dels* till reseersättningar åt befattningshavare vid lantmäteristyrelsen och vid lantmäterikontoren i länen 30,000 kronor, *dels ock* till reseersättningar åt lantmäteripersonal, som sysselsattes med lantmäteriförrättningar, 820,000 kronor eller tillhopa 850,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Enligt en verkställd undersökning hava reseersättningar åt lantmäteripersonal, som sysselsattes med lantmäteriförrättningar, för budgetåret 1930/1931 uppgått till icke mindre än sammanlagt ungefär 1,025,000 kronor. Härav utgöras i runt tal 250,000 kronor av resekostnadsersättningar och omkring 775,000 kronor av traktamentsersättningar. På grund av vissa under 1931 vidtagna allmänna besparingsåtgärder i avseende å resekostnadsersättningar, särskilt sänkning av kilometerpenningarna och ändrade grunder för automobilresor, torde enligt samma undersökning resekostnadsersättningarna för berörda lantmäteripersonal komma att nedgå med ungefär 50,000 kronor. För så vitt ytterligare besparingsåtgärder icke vidtagas, torde reseersättningarna för berörda tjänstemannagrupp alltså sannolikt komma att även i fortsättningen uppgå till belopp, som avsevärt överstiger den för innevarande budgetår upptagna anslagssumman. Jag finner det vara högst angeläget, att denna stora utgiftspost i görligaste mån nedbringas. Jämväl må erinras, att statsutskottet i sitt utlåtande nr 158 år 1931 i anledning av statsrevisorernas berättelse — vilket utlåtande avgavs efter det riksdagen fattat sitt beslut rörande nyss nämnda allmänna besparingsåtgärder i avseende å resekostnadsersättningar — anfört, att åtskilliga skäl talade för att åtgärder i besparingssyfte vidtoges beträffande reseersättningar vid förrättningar, som utfördes av lantmäteripersonal, samt att utskottet förutsatte, att förslag i sådant syfte i en nära framtid av Kungl. Maj:t upptoges till avgörande. För egen del finner jag — efter att härom hava samrått med chefen för finansdepartementet — viss nedsättning av traktamentena för distriktslantmätare, extra lantmätare, lantmäterielever och möjligen även tekniska biträden hos lantmätare böra kunna vidtagas, varigenom det skulle bli möjligt begränsa anslaget för nu förevarande ändamål till ett belopp av 800,000 kronor. Frågan om nedsättning av nu berörda traktamenten torde böra avgöras av Kungl. Maj:t, sedan riksdagen fattat sitt beslut i anslagsfrågan.

I avseende å anslaget till reseersättningar åt befattningshavare vid lant-

mäteristyrelsen och vid lantmäterikontoren i länen torde med hänsyn till den sannolika medelsåtgången ett anslagsbelopp av 20,000 kronor böra upp- tagas för nästkommande budgetår. Nämnda belopp torde icke utan Kungl. Maj:ts tillstånd böra få överskridas.»

Utskottet, som delar den av departementschefen uttalade uppfatt- ningen i frågan, ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag, innebärande en minskning med 20,000 kronor i jämförelse med anslaget för löpande bud- getår. Utskottet hemställer sålunda,

Utskottet.

att riksdagen må till reseersättningar vid lantmä- teriväsendet anvisa för budgetåret 1932/1933 såsom särskilda extra förslagsanslag

a) till reseersättningar åt befattningshavare vid lantmäteristyrelsen och vid lantmäterikontoren i lä- nen 20,000 kronor,

b) till reseersättningar åt lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, 800,000 kro- nor eller tillhopa 820,000 kronor.

58:o) **Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark.** Under punkt 156 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för tilläggsavvittring i vissa delar av Västerbottens läns lappmark anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 90,000 kronor.

*Tilläggsav-
vittring i
Västerbottens
läns lapp-
mark.
[156.]*

För innevarande budgetår har för tilläggsavvittring i riksstaten upp- förts ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning innebär en minskning med 10,000 kronor i jämförelse med anslaget för löpande budgetåret. Depar- tementschefen har utgått från att ur anslaget skulle få utgå visst mindre belopp till rese- och traktamentsersättning åt den extra jordbrukskonsu- lent, som länsstyrelsen i Västerbottens län kunde komma att förordna för verkställande av vissa undersökningar angående tilläggsavvittringen.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställ- ning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må för tilläggsavvittring i vissa de- lar av Västerbottens läns lappmark anvisa för bud- getåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 90,000 kronor.

*Ströängars
indragande
till kronan.
[157.]*

59:o) **Ströängars indragande till kronan.** Under punkt 157 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnaderna för ströängars indragande till kronan anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

Lagen den 22 juni 1921 (nr 378) om ströängars indragande till kronan äger tillämpning å Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med undantag av, utom annat, sådana trakter, som kunna bliva föremål för tilläggsavvittring. För ströäng, som indrages, utgår vederlag genom be- kostande av odling å den fastighet, vartill ängen förut hört. Frågor om indragning och vederlag avgöras av särskild nämnd, kallad ströängs- nämnd. Till bestridande av kostnaderna för ströängsindragningen har från och med 1922 av riksdagen anvisats anslag, som under senare år varit uppfört såsom extra förslagsanslag. Anslaget belopp uppgår för budgetåret 1931/1932 till 325,000 kronor, vilket belopp fördelats i den av Kungl. Maj:t den 29 maj 1931 fastställda staten för ströängsindragningen.

Utskottet.

Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, som innebär en sänkning med 25,000 kronor i jämförelse med anslaget för löpande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna för ströängars indragande till kronan anvisa för bud- getåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

*Avlöningsstat
vid rikets
allmänna
kartverk.
[159.]*

60:o) **Avlöningsstat vid rikets allmänna kartverk.** I förslaget till riks- stat för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t upptagit det under anslags- titeln rikets allmänna kartverk uppförda ordinarie förslagsanslaget till avlöningsstat med oförändrat belopp, 380,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1932/ 1933 uppföra ordinarie förslagsanslaget till avlönings- stat vid rikets allmänna kartverk med oförändrat be- lopp, 380,000 kronor.

*Kartarbeten
m. m.
[160.]*

61:o) **Kartarbeten m. m.** I förslaget till riksstat för budgetåret 1932/ 1933 har Kungl. Maj:t under anslagstiteln rikets allmänna kartverk upp- fört ordinarie reservationsanslaget till kartarbeten m. m. med oförändrat belopp, 223,700 kronor.

Under förevarande punkt, 160, har jämväl motiverats uppförande av ett extra reservationsanslag å 15,000 kronor till diverse behov vid rikets allmänna kartverk. För samma ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett extra reservationsanslag av 39,900 kronor.

Utskottet, som beträffande ifrågavarande extra anslag kommer att göra hemställan under nästföljande punkt, hemställer nu, Utskottet.

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppföra ordinarie reservationsanslaget till kartarbeten m. m. med oförändrat belopp, 223,700 kronor.

62:o) **Diverse behov vid rikets allmänna kartverk.** Under åberopande av vad utskottet under nästföregående punkt anfört och i enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 161 gjorda framställning hemställer utskottet, *Diverse behov vid rikets allmänna kartverk.*
[161.]

att riksdagen må för diverse behov vid rikets allmänna kartverk anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

63:o) **Sveriges geologiska undersökning.** Under punkt 162 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att 1) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet förordad stat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933; 2) vid bifall härtill minska ordinarie förslagsanslaget till Sveriges geologiska undersökning, nu 190,300 kronor, med 2,800 kronor till 187,500 kronor. *Sveriges geologiska undersökning.*
[162.]

Den föreslagna staten har följande utseende.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	127,240
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	3,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	27,200
Expenser	»	30,060

Förslagsanslag kronor 187,500.

Anslagsminskningen å tillhopa 2,800 kronor hänför sig huvudsakligen till expensanslaget.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet, Utskottet.

att riksdagen må

1) godkänna av departementschefen förordad stat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933;

2) vid bifall härtill minska ordinarie förslagsanslaget till Sveriges geologiska undersökning, nu 190,300 kronor, med 2,800 kronor till 187,500 kronor.

Fältarbeten
m. m. vid
Sveriges geolo-
giska under-
sökning.
[163.]

64:o) **Fältarbeten m. m. vid Sveriges geologiska undersökning.** Under punkt 163 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Sveriges geologiska undersöknings fältarbeten m. m. anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor.

För ifrågakvarande ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett anslag av 137,800 kronor.

På grund av nödvändigheten att i rådande tidsläge nedbringa statens utgifter samt med hänsyn jämväl tagen till den minskning i resekostnaderna, som torde kunna förväntas till följd av de under år 1931 införda skärpta bestämmelserna i resereglementet, har *departementschefen* ansett sig böra ifrågasätta, att förevarande anslag för budgetåret 1932/1933 uppföres med ett med 12,800 kronor till 125,000 kronor nedsatt belopp.

Utskottet.

Framställningen föranleder ingen utskottets erinran. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till Sveriges geologiska undersöknings fältarbeten m. m. anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor.

Avlöningar
m. m. samt
arvoden åt
observatörer
vid statens
meteorologisk-
hydrografiska
anstalt.
[164.]

65:o) **Avlöningar m. m. samt arvoden åt observatörer vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.** I förslaget till riksstat för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt uppfört dels ordinarie förslagsanslaget till avlöningar med oförändrat belopp, 219,400 kronor, dels ock ordinarie reservationsanslaget till arvoden åt observatörer med oförändrat belopp, 90,000 kronor.

Under förevarande punkt 164 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet förordad stat för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933.

Den av *departementschefen* förordade staten har följande utseende.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	134,400
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	69,000
Expenser	»	8,000

Förslagsanslag kronor 219,400.

Förändringen i förhållande till nu gällande stat består däri att det i anslagsposten till avlöningar till icke ordinarie befattningshavare ingående beloppet till avlöningsförhöjningar, som visat en behållning å 2,000 kronor, nedsatts med sistnämnda belopp, och att i stället posten till **expenser** ökats därmed.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

1) i riksstaten för budgetåret 1932/1933 under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt uppföra ordinarie förslagsanslaget till avlöningar m. m. med oförändrat belopp 219,400 kronor;

2) i riksstaten för budgetåret 1932/1933 under samma anslagstitel uppföra ordinarie reservationsanslaget till arvoden åt observatörer med oförändrat belopp 90,000 kronor; samt

3) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet förordad stat för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933.

66:o) **Telegramkostnader m. m. vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.** Under punkt 165 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för telegramkostnader m. m. vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 52,000 kronor.

Telegramkostnader m. m. vid statens meteorologiska hydrografiska anstalt.
[165.]

För telegramkostnader och kostnader för radioutsändningar vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har alltsedan budgetåret 1925/1926 varit i riksstaten uppfört ett extra förslagsanslag, vilket för innevarande budgetår upptagits med 118,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Av från anstalten inhämtade uppgifter framgår, att utgifterna under anslaget uppgått till för budgetåret 1929/1930 113,846 kronor 37 öre och för budgetåret 1930/1931 118,900 kronor 8 öre.

Efter underhandlingar med aktiebolaget radiotjänst har bolaget utfäst sig att för erhållande från statens meteorologisk-hydrografiska anstalt av vissa dagliga för utsändning i rundradio avsedda väderleksförutsägelser från och med den 1 januari 1932, så länge nuvarande överenskommelse mellan telegrafverket och bolaget rörande rundradiorörelsens i Sverige ordnande består, till statsverket erlægga ett belopp av 48,000 kronor för år räknat, motsvarande för tiden 1 januari 1932—30 juni 1933 72,000 kronor, varav 6,000 kronor till direkt bestridande av en väderlektjänst, vilken redan dessförinnan bekostats av bolaget. Då återstående beloppet 66,000 kronor synes böra disponeras för det med förevarande anslag avsedda ändamål, torde detta anslag böra nedsättas med sistnämnda belopp och sålunda för budgetåret 1932/1933 bestämmas till 52,000 kronor.»

Då framställningen, som innebär en sänkning med 66,000 kronor i jämförelse med anslaget för löpande budgetår, icke föranleder någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må för telegramkostnader m. m. vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 52,000 kronor.

Diverse behov vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. [166.] 67:o) **Diverse behov vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.** Under punkt 166 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till diverse behov vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 70,000 kronor.

För innevarande budgetår är för ifrågavarande ändamål uppfört ett anslag av 83,800 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag, enligt vilket förevarande anslag med hänsyn till det statsfinansiella läget undergått en anslagsminskning med 13,800 kronor, biträdes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till diverse behov vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 70,000 kronor.

Meteorologiska telegram från Färöarna och Island. [167.] 68:o) **Meteorologiska telegram från Färöarna och Island.** Under punkt 167 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för statens meteorologisk-hydrografiska anstalts förseende med dagliga meteorologiska telegram från Färöarna och Island anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor.

Motsvarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 3,500 kronor.

Departementschefen har för nästkommande budgetår räknat med en medelsåtgång av 3,000 kronor. Med hänsyn till en å anslaget påräknad reservation å 1,000 kronor har anslaget begränsats till 2,000 kronor.

Utskottet. Framställningen föranleder ingen utskottets erinran. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må för statens meteorologisk-hydrografiska anstalts förseende med dagliga meteorologiska telegram från Färöarna och Island anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor.

Meteorologiska iakttagelser vid Riksgränsen. [168.] 69:o) **Meteorologiska iakttagelser vid Riksgränsen.** Under punkt 168 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för meteorologiska iakttagelser vid Riksgränsen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 11,200 kronor.

För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett anslag å 16,200 kronor.

Departementschefen, som ansett att med tryckning av äldre meteorologiska iakttagelser i Vassijaure borde kunna anstå, har beräknat anslaget till 11,200 kronor för nästkommande budgetår.

Utskottet, som tillstyrker förslaget, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må för meteorologiska iakttagelser vid Riksgränsen anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 11,200 kronor.

70:o) **Seismologiska och magnetiska iakttagelser vid Abisko.** Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 169 gjorda framställning hemställer utskottet,

Seismologiska och magnetiska iakttagelser vid Abisko
[169.]

att riksdagen må, liksom för innevarande budgetår, för seismologiska och magnetiska iakttagelser vid naturvetenskapliga stationen i Abisko samt för publicerande av dylika iakttagelser anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

71:o) **Vattenfallsförteckning för mellersta och södra Sverige.** Under punkt 170 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till upprättande av en vattenfallsförteckning för mellersta och södra Sverige anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 7,300 kronor.

Vattenfallsförteckning för mellersta och södra Sverige.
[170.]

Sedan, i syfte att möjliggöra en överblick över tillgången på vattenkraft inom vissa delar av landet, med av riksdagen anvisade särskilda anslagsmedel upprättats en vattenfallsförteckning, huvudsakligen avseende Dalälven och de större norrländska älvarna samt dessas flodsystem, har genom beslut av 1928 års riksdag (jmf. IX H. T. 1928, p. 138) inventeringen utsträckts att omfatta jämväl mellersta och södra Sveriges vattenfall. Totalkostnaderna för den senare förteckningen hava beräknats till i runt tal 63,500 kronor, att fördelas på 5 år med 12,700 kronor om året.

Ifrågavarande arbete skulle enligt den upprättade planen vara slutfört med utgången av budgetåret 1932/1933. Emellertid har det syntts *departementschefen* lämpligt, att avvecklingen fördelades på två budgetår och att för vardera av dem beräknades ett nedsatt anslagsbelopp. För nästkommande budgetår har anslaget upptagits till 7,300 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till upprättande av en vattenfallsförteckning för mellersta och södra Sverige anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 7,300 kronor.

Hydrogeologiska specialundersökningar.
[171.]

72:o) **Hydrogeologiska specialundersökningar.** Under punkt 171 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till utförande av hydrogeologiska specialundersökningar för den hydrografiska undersökningen av Sveriges färskvatten anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål är för budgetåret 1931/1932 i riksstaten uppfört ett anslag av 12,100 kronor.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning, som i jämförelse med anslaget för löpande budgetår innefattar en minskning med 2,100 kronor, föranleder icke någon utskottets erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till utförande av hydrogeologiska specialundersökningar för den hydrografiska undersökningen av Sveriges färskvatten anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

Stockholm den 11 februari 1932.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Carl E. Eriksson, Gabrielsson, Elof B. Andersson, Tjällgren, Granath, Fritiof Gustafson* och *Karl A. Johanson* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Pettersson* i Bjälbo, *Hedlund* i Häste, *Månsson* i Erlandsro, *Björk* i Tryde, *Gustafson* i Vimmerby, *Andersson* i Löbbo och *Pehrsson* i Bramstorp;

med undantag därav att vid behandling av punkterna:

9—71 friherre *Lillecreutz* deltagit i stället för herr *Pettersson* i Bjälbo;

43—71 friherre *Lagerfelt* i stället för herr *Fritiof Gustafson* och herr *Olsson* i Rödningsberg i stället för herr *Andersson* i Löbbo.

Reservationer.

Under punkt 9 (Understöd åt kontrollföreningsverksamhet) av herrar *Gabrielsson* och *Gustafsson* i Domö, som anfört:

Med hänvisning till lantbruksstyrelsens ävensom till i motionen framhållna skäl för höjning av anslaget hava vi inom utskottet yrkat, att förevarande anslag måtte höjas med 10,000 kronor till 100,000 kronor.

Under punkt 43 (Byggande av nybyggesvägar) av herr *Gabrielsson*, som anfört:

Av utredning i ärendet framgår, att ansökningar om bidrag till nybyggesvägar för närvarande föreligga från länsstyrelsen i Västernorrlands län till ett belopp av 50,000 kronor samt att ansökningar om ytterligare 15,000 kronor väntas inkomma innan detta års slut.

Hos länsstyrelsen i Västerbottens län föreligga ansökningar till 30 nya vägföretag för en beräknad kostnad av 146,000 kronor och vidare väntas ansökningar för 15 företag under året inkomma. Länsstyrelsen ansöker om ett anslag för nästa år å 75,000 kronor.

Hos länsstyrelsen i Norrbottens län föreligga ansökningar om bidrag till nybyggesvägar omfattande en väglängd av i runt tal 140 kilometer och för en anläggningskostnad av 600,000 kronor. Dessutom äro under utarbetande förslag till företag, som beräknas draga en kostnad av cirka 200,000 kronor.

Till nybyggesvägar utgår bidrag av statsmedel med endast en tredjedel under förutsättning att vederbörande landsting bidrager med 15 procent. Alltså tillhoppa ej fullt hälften av kostnaden. Då ifrågavarande anslag av statsmedel torde få anses uteslutande utgå till främjande av egnahemsbildning och företagarna i allmänhet äro fattiga människor, vilka äro i stort behov av bidrag för byggande av framkomliga vägar till sina avlägset liggande odlingskiften, har jag i likhet med motionärerna ansett en höjning av anslaget vara av behovet påkallad.

Jag har därför inom utskottet yrkat på anvisande av samma belopp, som förordats av egnahemsstyrelsen eller 50,000 kronor.